

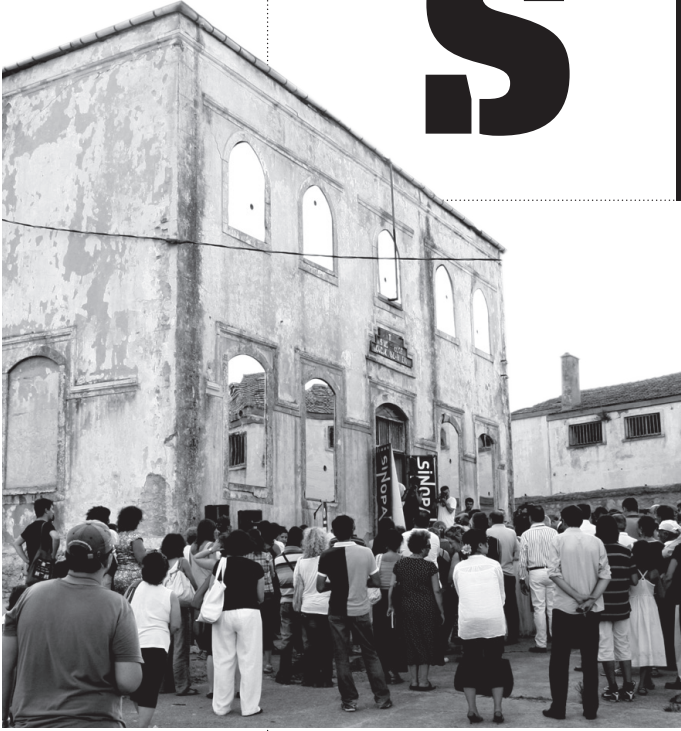
SİNOP

SİNOP

SİNOPALE
ÜÇÜNCÜ SİNOP BİENALİ
THIRD SİNOP BIENNIAL
14 AĞUSTOS / AUGUST
4 EYLÜL / SEPTEMBER 2010

"Kar amacı gütmeyen Sinopale süresince yayınlanan bir bienal gazetesidir."

sayı: 4/4

SİNOPALE’NİN SİNOP VE TÜRKİYE İÇİN KATKISI VAR MIDIR?

Sinop Valisi Mustafa Hakan Güvençer ile Söyleşi

Sinopale Türkiye’de genel sanat etkinliklerinin çoğalması, sanata ve sanatçıya olan ilgi, sevgi ve saygının artması, Türkiye’de yaşayan insanların kültür değerlerinin birer sanat eseri olarak paylaşımına açılması... **devamı sayfa 2’de**

SİNOPALE’NİN SİNOP EKONOMİSİNE KATKISI VAR MIDIR?

Sinop Sanayi ve Ticaret Odası Başkanı Erol Derici ile Söyleşi

Sinop zaten geleceğin turizm, kültür ve eğitim şehri olarak vurgulanmış bir kent. Bu nedenle böyle bir bienalin de bulunması Sinop için kazançtır... **devamı sayfa 3’de**

BİENALE VİZÖRDEN BAKAN ADAM

Fotoğraf Sanatçısı Yalçın Kesen Bienali vizöründen takip etti

Sinop’ta daha önce 4 yıl yaşadım, ve şanslıyım ki bu yıllar içinde bienalin birinci ve ikincisini izleme şansı buldum. Birincisinde herkes ne olduğunu nasıl olduğunu tam olarak bilmiyordu ancak ikincisinde iyi bir “şey” olduğunu Sinop’ta yaşayan insanlar anladı... **devamı sayfa 12’de**

‘HERKENT: SİNOP’ PERFORMANSI İLE MALİ WEIL

İtalyan performans topluluğunun dansla deneyim aktarımı

Mali Weil’in Sinopale 3 için gerçekleştirdiği Herkent: Sinop (Everyville: Sinop) adlı performans bu yıl ilk defa etkinlikler için kullanılan Sinop şehir merkezi girişindeki Lonca Kapısı’nda gerçekleştirildi...

devamı sayfa 13’da

BİENAL İÇİN NEDEN SİNOP’U SEÇTİNİZ?

Bienal Küratörü T. Melih Görgün ile Söyleşi

Sinop neredeyse tüm yaşantımı geçirdiğim, dünyanın en özel köşelerinden biri. İlk bakışta asla farkedemeyeceğiniz gizli yönleri olan ve her defasında yeni bir şeyler keşfedebileceğiniz bir yer arıyorsanız Sinop buna uygun bir yaşam alanıdır... **devamı sayfa 14’da**

TEŞEKKÜRLER

SİNOP

T.C. Başbakanlık Tanıtma Fonu, T.C. Kültür Turizm Bakanlığı, T.C. Sinop Valiliği, Hakan Güvençer, Sinop Belediye Başkanlığı, Baki Ergül, Sinop Ticaret ve Sanayi Odası, Erol Derici, Sinop İl Kültür Turizm Müdürlüğü, Sinop Kültür ve Turizm Derneği, Cemalettin Kaya, İsveç Başkonsolosluğu, İstanbul Hollanda Başkonsolosluğu, Yunanistan Başkonsolosluğu, Avusturya Kültür Ofisi, Avusturya Kültür Ataşesi Christian Brunmayr, Joel Andrianomearisoa, Ziya Azazi, Işın Önel, Ayhan Enşici, Bahar Enşici, Hülya Karakaş, Burcu Çoban, Maria Ikonomopoulou, Ludwig Kittinger, George Klein, Renan Koen, Sıtkı Kösemen, Anne Metzen, Daniele Pezzi, Mali Weil Project, Seyit Saatçı, Sonja Tanrısever, Esin Tanrısever, Özlem Sipahioğlu, The Virtual Museum Of Avant-garde, Branko Franceshi, Ronan McCrea, Els vanden Meersch, Maria Papadimitriu, Jelena Vasiljev, Rhona Bryne, Declan Clarke, Işıl Eğrikavuk, Gülsün Karamustafa, Sean Lynch, Fiona Marron, Bea McMahon, Ferhat Özgür, Sarah Pierce, Tayfun Serttaş, Rana Öztürk, Vaari Claffey, Hande Sağlam, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Rahmi Aksungur, Özgür Özaslan, BM Çağdaş Sanat Merkezi, Avrupa Kültür Derneği, Mahir Namur, Beral Madra, Nilüfer Sülüner, Azmi Hamzaoğlu, Bige Örer, Vittorio Urbani, Nike Baetzner, Elif Kuli, Chameleon, Nuova Icona, Avrupa Komisyonu Başbakanlık Avrupa Birliği Genel Sekreterliği, Sinop Arkeoloji Müzesi, Fuat Dereli, Dr. Rıza Nur Sinop Halk Kütüphanesi, Sinop Kent Konseyi Gençlik Meclisi, Sinop İl Millî Eğitim Müdürlüğü, Türk Hava Yolları, Gürdal Yılmaz, Perfetti Van Melle, Masa Projesi, Vahit Tuna, Sinop Genç İşadamları Derneği, Aykut Yılmaz, Dilek Erdoğan, Monali Meher, Vahit Tuna, Dejan Kaludjerovic, Emre Zeytinoğlu, Olgu Çoban, Lorenzo Facchinelli, Can Bora, Daniel Stork, Recep Tuna, Onno Kervers, Burcu Çoban, Ayşe Şakar, Çağın Kaya, Samsun Devlet Opera ve Balesi Müdürlüğü, Aydan Çınar, Erdoğan Şanal, Final Der-gisi Dersanesi, Barış Mert, Delphi, Atılım, Antik Otel, Otel Diyojen, Kumsal Otel, Ayışişi Apart Otel, Onurlar Kolektif, Onurlar Marin, Onurlar İnşaat Pazarlama, Orçun Onur, Kıyı Cafe Bar, Garden Glass, Paragraf Basım Sanayi A.Ş., Yılmaz, Mobilya, Haber Atölyesi, Sky Life, Step Beyond, Seçkin Ticaret, Gelişim Mimarlık Ofisi, Republic Pub, Güray Öz, Diagonal, Ülgen Tekne Modelleri, Seçkin Ticaret, Teknodora, Foto:Grafik, Savaş Karayel, Şimal Matbaa, Zeyden Mutfak Café, Vagabond, Musa Sezer, Hikmet Tosun, Ataman Yılmaz, Zülfiye Günbay, Zekiye Tanrıkut, Levent Tanrıkut, Büke Onur, Payende Görgün, Atike Özbilen, Şühendan Peynirci, Mustafa Peynirci, Ufuk Özgenç, İsmet Damaroğlu, Melih Çınar, Mustafa Kalemtaş, Abdi Darcan, Ahmet Darcan, Derya Özdemir, Oğuz Özcü, Elif Atasever, Zübeyde Turgut, Aslı Taşdemir, Emel Abora, Özge Taylan, Seda Yılmaz, Çiğdem Çalap, Aziz Konukman, Cumhuriyet Konukman, Burçak Konukman, Salih Kasap, Serap Altun, Sinem Yılmaz, Gizem Derici, Zehra Konukman, Dilek Akliman, Seda Gül, Semra Kayıkçı Kaçar, Gülbahar Karaduman, Deniz Kaluç Eczacıbaşı, Merve Tekin, Murat Zariç, Oğulcan Özgenç, Utku Çubukçuoğlu, Volkan Kaya, Aylin Alparslan, Gülçin Demircan, Esengül Sezer, Ceyda Bezircioğlu, Esra Bezircioğlu, Sıtkıcan Saraçoğlu, Dileda Sipahi, Burcu Dayanıklı, Hakan Süzgün, Murat Özgen, Mine Özgen, Berrin Özden, Hicran Akkaya, Merve İpek, Hicran Özalp, Şenay Yaprak, Şevki Yıldırım, Nazlıhan Felek, Ece Naz Ay, Çağla Su Bakdur, Tuncay Alp, Alican Yılmaz, Tutku Ünlütürk, Gözde Başcan, Özge Şimşek, Merve Bafralı, Halilcan Çayan, Ece Dilan Köse, Pelin Mermer, Çağrı Özcevhahir, Derya Öznur Özdemir, Gökhan Özkan, Kerem Onur, Anıl Kaya, Simla Tanrıkut, Funda Oruç, Umut Südüak, Duygu Aksoy, Melih Aytekin Yıldırım, Catriona Maciver, İlay Ghanbari, Yunus Ak, İpek Hamzaoğlu, Suzan Atasever, Aysun Ülger, Ezgi Bozantı, Beyza Kaçar, Z. Özüm Asılkazancı, Zerin Dirihan, Vedat Küçükbingöl, Seda Efendioğlu, İlkin Ümit, Sabri Gezer, Yalçın Kesen, Onur Kaan Karaoğlu, Tuğba Çetinkaya, Nisa Karakaş, Sena Karakaş, Merve Bafralı, Yunuz Ak, Derya Öznur Özdemir, Çağla Meriç Özdemir, Gizem Ünsal, Duygu Çukadar, Tuncay Alp, Pelin Mermer, Reyhan Ülgen, SKY Yelken Kulübü Çalışanları, Cemalettin Sami Paşa Spor Salonu Çalışanları, Oktay Kuru, Gürkan Erdem, Teknodora, Semra Yalçın, Cemalettin Kaya, Halil İbrahim Türker, Necati Karakaş, ABBC Reklam, Samyeli Fotoğrafçılık, Ayyıldız Fotoğrafçılık, Diyarbakır Sofrası, Hikmet Tosun, Oktay Kuru, Kürşat Bıyıklı, Özge Şimşek, Murat Bilgiç, Özgehan Sarıkaya, Bilgehan Sarıkaya, Selçuk Yüksel, Kerem Onur

Ayrıca burada adı geçmeyen ama Sinopale’de emeği geçen herkese de teşekkür ederiz.

Sinop Valisi Hakan Güvençer ile Söyleşi

Gizem Derici

? Sizce Sinopale'nin Sinop ve Türkiye için katkısı var mıdır? Varsa nelerdir?

Mustafa Hakan Güvençer: Sinopale Türkiye'de genel sanat etkinliklerinin çoğalması, sanata ve sanatçıya olan ilgi, sevgi ve saygının artması, Türkiye'de yaşayan insanların kültür değerlerinin birer sanat eseri olarak paylaşıma açılması, sadece sınırlarımız içinde değil sınırdışına da taşarak bizi yabancılara anlatması açısından elbette önemlidir ve Türkiye için yararlıdır. Sinop için yararına gelince, Türkiye'ye olan yararıyla kıyaslanamayacak derecede büyüktür. Ben bu bienalin daha geniş katımlılı olmasını, daha fazla etkinlik çeşitliliği içermesini, Sinop'tan gönüllü ve aktivist olarak çok daha fazla insanın bienale iştirak etmesini dilerdim. Bu yeterli değil ama bu haliyle bile Sinop'un tanıtımı için, Sinop'un güzellik ve kültüründen alınan ilhamın değişik alanlardan sanatkarlarca yorumlanması, eserlere, gösterilere, enstalasyonlara dönüştürülmesi Sinop için çok anlamlı. Biliyorum ki Türkiye'de uluslararası bienal listesine giren İstanbul Bienali'nden sonraki ikinci bienal Sinopale. Sinop'un markalaşabilecek, diğer kentler arasında öne çıkabilecek pek çok değeri var; Tarihi Cezaevi'miz, Hamsiloz Koyu'muz var, belki hamsimiz ve kale surlarımız var... Neden bienal de gelenekselleşerek marka değerlerimizden biri olmasın? O anlamda ben başta Prof. Melih Görgün olmak üzere katkıda bulunan herkese teşekkür ediyorum.

? Sinopale 3'ün açılışında siz de vardınız, açılışla ilgili izlenimleriniz nelerdir?

M.H.G: Çok sıcak bir akşamüzeriydi, haftasonuydu ve ramazandı. Bu sebeple ben açılışa gelirken izleyici ve davetli katılımının daha az olabileceğinden endişe ediyordum. Bütün bu saydığımız faktörlere rağmen, katılım beklediğimden yüksekti. Benim için hem şaşırtıcı hem de mutluluk vericiydi. Seçilen mekan zaten çok güzel, tek başına bile bir cazibesi var. Sempatik, kendi halinde yürüyen, protokol kurallarına boğulmamış, gönüllü katılımcı ve sanatçı katkısıyla yürüdüğü çok açıkça görülen hoş bir ambiyanstı. Özellikle Lonca Kapsi'sindeki çocuklarımızın atölye çalışmaları sonrasında hazırlanan sergi, doğrusunu isterseniz İslahevi'ndeki ana sergiden çok daha fazla hoşuma gitti. Çocukları bu etkinliği çok benimsemiş, çok heyecanlı gördüm.

Tarzan Kemal ve Acı Çeken Sinop

Ayhan Altay

İki binlerin ünlüsü hapishanesinin işkenceci gardiyanı Pala, antik çağların en ünlü Sinoplusu Diyojen'dir ama yine de en ünlü Sinoplu Tarzan Kemal'dir. „Tarzan Kemal'i ilk kez bir kış günü gördüğümü anımsıyorum. Sokağın kıyısındaki bir musluğun altında temizlenmekteydi. Sonraları, onu sık sık görür oldum. Sırtında gereçlerini taşıdığı bir torba ve bir şortla dolaşırdı. Yaz ya da kış olması onun giyimini

değiştirmezdi. Annem ona "Hacı Murat'ın delisi" der ama içten bir sevecenlikle yaklaşırdı. Sırtındaki torbada tarım araçları bulunduğunu annemden öğrenmiştim. Yine annemin anlatılarından onun ziraat okuduğunu, bir kızı sevdalandığını, ailesinin kızın ailesini sınıfsal nedenlerle hor gördüğü için evlenmelerini engellediğini, bu yüzden aklını oynatıp bu duruma geldiğini dinlemiştim. ... Ben burada Kemal'i Tarzan yapan nedenleri anlatmayaacağım. Yalnızca olayın anlatıldığı gibi bir tutku sorunu olmama olasılığının da var olduğunu, yedi sekiz yaşlarındayken komşu bir kadının başına sert bir cisimle

? Sinopale 3'e hangi konularda destekte bulundunuz?

Sinopale 4'e destek olmak için neler yapmayı planlıyorsunuz?

M.H.G: Şahsımdan ziyade kurumsal olarak konuşmak durumundayız. Sinopale 3'e Sinop İl Özel İdaresi olarak ciddi bir katkı yapmadık. Neden böyle olduğunu ben de çok iyi bilmiyorum ama biraz Melih Hoca'nın burada yalnız kalması, onun adına burada müracatları takip edecek birinin olmaması sebebiyle, İl Özel İdaresi'ne yapılan müracatın çok ciddiye alınmamış olması sebebiyle, ciddi bir ekonomik katkı olmadı. 2 yıl sonra yapılacak bienalde kuvvetle muhtemel ben olmayacağım, vali değişmiş olur. Dolayısıyla kişilerden ziyade kurumlara mal etmekte yarar var. Ben ve benim çalışma arkadaşlarım kısmen etkinliklere katıldı ki İl Özel İdaresi'nden çok fazla kişinin rağbet ettiğini de zannetmiyorum. Nedir bu bienal, nasıl bir şey olacak, hiçbir şey bilmeden sahiplenmek, kabullenmek ve destek vermek de çok zor. İl Özel İdaresi'nin çok ciddi mali kaynak sorunları ve insani sorunları var. Doğrusunu isterseniz 1. ve 2. sorularınızda bienalin önemini her ne kadar zikrettiysem de Sinop koşullarında bienal biraz da fantazi. Dolayısıyla İl Özel İdaresi'nin bu ekstra etkinliğe önümüzdeki 10 yıl içinde kaynak ayırması pek mümkün görünmüyor. Bu tür daha lükse kaçan etkinliklere kaynak ayırabilmemiz için en azından içme suyu, kanalizasyon ve yol gibi taşradaki problemlerimizi çözmüş olmamız gerekiyor. Ama eğer 2 yıl sonra ben burada olursam, bu tecrübeyi yaşadığım için, bu seneki kadar da uzak kalınmaz diye tahmin ediyorum. Sonuçta bu bir sanat etkinliğidir; sivil toplum, gönüllü insanlar ve özel sermayenin bu sanat etkinliğine devlet kurumlarından,

İl Özel İdaresi'nden, belediyeden çok daha fazla destek çıkmasıyla daha özgürce, daha özgürlükçü bir yaklaşımla yürümesinde yarar var. Ama sözgelimi Halk Kütüphanesi'nin kullanımı, Cezaevi'nde Çocuk İslahevi'nin kullanımı, Lonca Kapsi'nin kullanımı, bir takım malzemelerin hazırlanması, bienal organizasyonlarında bir takım irtibatların kurulması gibi konularda benim adıma, yani valilik adına katkılarımızı zikretmek gerekir ●

MUSTAFA HAKAN GÜVENÇER

1963'te İstanbul'da doğdu. 1985'te İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun oldu. Çeşitli Kaymakam Vekilliği, Kaymakamlık, Vali Yardımcılığı görevlerinin ardından 22 Aralık 2008 tarihli kararname ile Sinop'a Vali olarak tayin edildi.

Sinop'un il ve ilçelerinin duvarlarına yazdığını birçokları gibi ben de bilirim. Sinop'un yarımada bölümüne yüzlerce ağaç diktiğini, bu çalışmada kimsenin ona yardımcı olmadığını da bilirim. Günümüzde küresel ısınma ve bunun doğurduğu sorunlar kapımızı çalınca Tarzan Kemal'in değeri belirginleşiyor. Tarzan Kemal, bize doğayla barışık nasıl yaşanabileceğini göstermişti on yıllar önce. Biz onun öğretisini anlayamadık. Şimdi musluklarımızdan gelen tıs seslerinin nedeni onu ve onun gibileri anlayamamakta yatıyor.

"Bir yaz günü. Şimdiki şehir stadının bulunduğu, Bostancılı altında denize giriyor, güneşliyoruz. Yanımda kimler vardı tümünü anımsamıyorum ama büyük ablam mayosuyla kumların üzerinde güneşlemekte... Bir süre sonra Tarzan Kemal, yanında iki koyunla o altın gibi kumların üzerinden geldi. Bir yandan güneşlenirken, diğer yandan sigarasını tütüren ablamın yanında durdu. Sigarayı işaret ederek: "Deniz güzel, güneş güzel. Denizden ve güneşten yararlanmak daha da güzel, Yalnız bu sigara ne oluyor?" dedi. Sonra, aldı koyunlarını yanına yürüdü, gitti ●

GİZEM DERİCİ

Derviş'in Kayıp Anıları ve Silinmiş İzleri

Işın Önal

Ziya Azazi, 1994 yılından bu yana Viyana'da yaşamakta olan bir dansçı ve koreograf. 20 yıl kadar önce jimnastikle başlayan dans pratiğinin, bale, opera, tiyatro gibi alanlarda çeşitlenmiş olmasına karşın, 10 yılı aşkın bir süredir koreografilerini dönüş içinde arayışlara yoğunlaştırmış, deneysel bir yaklaşımla dönüşün varyasyonlarını denemiştir. Bir beden üzerine yoğunlaştığı tek kişilik koreografik çalışmaların yanı sıra, çeşitli dansçı ve müzisyenlerle ortak çalışmalara da girmiş, dönüşe, tekrara ve deneyselliğe dayalı çeşitli çalışmalar üretmiştir. Tek kişilik çalışmalardan "Derviş Arayışta" 17 Ağustos tarihinde, "Kor (Ember): Ateşin İçinde Tutsak" (Türkiye prömiyeri) ise 18 Ağustos tarihinde Sinopale kapsamında Sinoplu izleyicilere sergilendi.

Ziya Azazi'nin dönüş temelli ürettiği ilk koreografik çalışmalardan olan "Derviş Arayışta", bir yandan geleneksel tasavvuf dansına bir yorum görüntüsüne girerken, bir yandan da bir sofunun olası içsel yolculuğunu analiz eder ve yorumlar. Semazeni sade, tekdüze, mütevazı, olabildiğince görünmez, ruhani imajından çıkarır, renklendirir, kuvvet, canlılık, neşe, coşku, agresiflik ve kişilik katarak insana özgü bir yapıyla varolan inanç sistemlerinden bağımsız bir çizgide yeniden sunar. Bu yorum, fiziksel farkındalık ve tekrara dayalı meditatif hareketin aykırılığını bir araya getirerek sadece dansçının kendisini değil, izleyiciyi de etkinleştirir.

"Kor: Ateşin İçinde Tutsak" ise Azazi'nin en yeni çalışmalarından. Bu çalışmada da

araştırmacı ve deneysel yaklaşımla dönüş koreografinin temelini oluşturur. Başta dekoratif ve iyi niyetli görünen bir ateş çemberi içinde keyifle dans etmekte olan figürle karşılaşır izleyici. Ancak zaman içinde figürün bozulmaya, yıkılmaya başladığını görürüz. Yerini, sınırlarını zorlayarak ayakta kalmak için çırpınmakta, ateşin ve dumanların içinde savaş vermekte olan yeni bir figüre bırakır. Bir yandan müzik de aynı bozulmaya uğramıştır ve ateş çemberi yavaş yavaş daralarak ortasındaki figürü sıkıştırmaktadır. Figürün yorgun, yalpalayan, sınırlarını zorlayan ve öte yandan kontrolsüz gibi görünen halı içinde ısrarla bu daracık kalmış ateş çemberinin içinde yuvarlanarak dönüşleri bir gerilim oluşturarak izleyiciyi de ateşin ve sıkışmanın içine davet eder. Çemberin daralışı, figürün eteklerini tutuşturup kendisini içinde yok edinceye kadar sürer. Yine fiziksel farkındalık, kontrolsüz ve meditatif dönüş görüntüsüyle bir araya gelerek izleyiciyi etkinleştirmektedir.

Her iki kurgu da, keyifle, güvenle, kuvvet ve olanca çabayla başarılı bir şekilde inşa edilen yaşamın kaçınılmaz sonu içinde sıkışan figürün keyif ve acı, kuvvet ve yorgunluk, başlangıç ve bitiş gibi ikilemler arasında sıkışmasının kısa birer özeti gibidir. Yeri ve zamanı bilinmez olan bu yaşam özetleri, Sinopale'nin bu yılki teması olarak belirlenen "Gizli Anılar, Kayıp İzler" başlığında yeni bir anlam bulur. İzleyici, derviş kimliğinde yorumlanmış olası bir varoluş savaşının anı ve izleriyle karşılaşır ●

Sinop Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Erol Derici ile Söyleşi

Beyza Kaçar

? Sinopale'nin Sinop ekonomisine olası katkısı hakkında düşünceleriniz nelerdir?

Erol Derici: Sinopale'yi başından beri destekliyoruz ancak şu anda Sinop'un ekonomisine büyük bir katkı sağladığını söylemek için çok erken diye düşünüyorum. Çünkü henüz yeni yeni yerleşiyor, yani gördüğüm kadarıyla dışarıdan bu etkinlikleri izlemek için gelen çok büyük bir kitle yok. Ancak dün Radikal Gazetesi'nde bununla ilgili bir haber okudum. Tabi ki Sinop'ta böyle bir olay olduğunun bilinmesi, Sinop'un tanıtılması için bunlar önemli. Sinop zaten geleceğin tu-

rizm, kültür ve eğitim şehri olarak vurgulanmış bir kent. Bu nedenle böyle bir bienalin de bulunması Sinop için kazançtır. Başından beri inanıyor ve destekliyoruz ama şu an daha çok yeni, büyüme devresinde, ileride daha iyi yerlere gelecektir. O zaman ekonomiye daha çok katkı sağlayacağını düşünüyorum.

? İş dünyası olarak böyle özel girişimleri nasıl değerlendiriyorsunuz?

E.D: Olumlu olarak değerlendirmesek zaten destek vermezdik, 3. Bienal'de de yanınızdayız. İş dünyası demek , sadece insanların para kazanması, refah seviyelerinin yükselmesi demek değil. Biz aynı zamanda hem kendi üyelerimizin, hem de Sinop halkının kültür seviyesinin yükselmesi, çeşitli sanatsal içerikli etkinliklere katılımlarının artması taraftarıyız. Hatta biz Ticaret Sanayi Odası olarak fotoğraf yarışması düzenledik. İş dünyası mutlaka sanatın içinde olmalı ve desteklemelidir.

? Sinopale'nin sponsorlarından biri olma kararını vermenizde neler etkili oldu?

E.D: Melih Görgün Sinoplu bir hemşerimiz, böyle bir özveride bulunup Sinop için bir şeyler yapmak istemesi beni heyecanlandırdı. Ben zaten bir sivil toplum örgütü başkanım ve yaşıntımda da sanatsal etkinliklere değer vermiş biriyim. Sinopale ve benzeri sanatsal etkinliklerin Sinop'a çok yakışacağına, bu şehirle örtüşeceğine inanıyorum. Zaten eğitim ve kültür şehri olmanın da bu tür etkinliklerle doğrudan bağlantılı olduğunu düşünüyorum, onun için destekliyoruz, her zaman yanında olduk, 3. Bienal'de de sponsorluk yapıyoruz. Sadece Ticaret Sanayi Odası'nın değil, Sinop'ta etkili olan diğer kuruluşların da bu etkinliğe doğrudan destek vermesini, benimsetmesini, tanıtılmasına katkı sağlamasını istiyorum. Daha çok tanıtılmalı ve Sinop halkı arasında katılım oranının yaygınlaşması sağlanmalıdır ●

EROL DERİCİ

1952'te Çorum'da doğdu. 1976'da İstanbul Devlet Mimarlık Mühendislik Akademisi'nden Harita Mühendisi olarak mezun oldu. Halen inşaat ve taahhüt işleri, turizm işletmeciliğiyle uğraşıyor. Çeşitli sivil toplum örgütlerinde yönetici olarak görev yaptı. Kasım 1995'ten beri Sinop Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanlığı'nı yürütüyor.

sinopale.org

3

S | İ | N | O | P
S | İ | S

BEYZA KAÇAR

Şehrin hangi anlatısına bağlandınız?

Sinopale 3 sanatçılarından Daniele Pezzi ile Söyleşi

Funda Oruç

? Çocuk İslahevi'nde sergilenen yapitınızı ne zaman tasarladınız?

Daniele Pezzi: Avusturya'da bir yıl seyahat ettiğim ve yaşadığım sırada tasarladım. Benim sürecim bu; bir şeyler yaptığım sırada açıklık kazanıyor.

? Mekan olarak neden Avusturya çölünü seçtiniz?

D.P: Çöl göçebenin yaşam alanıdır; sınırı, mülkiyet çitleri olmayan bir yer, filmimde ben sahip olunacak değil, ait olunacak bir yer ararken tüm içsel ve özel çöllerin eğretilmesi haline geliyor.

? Yapıtınızın son sahnesi izleyiciyi nerede bırakıyor?

D.P: Gösterdiğim film bir hikaye olmaktan çok bir deneyim. Bu bakış açısından, bitiş sahnesi bağlam ve zamandan kopmayla; yolculuğumun şaman doğasını belli etmek, izleyicide aydınlanma duygusu yaratmakla ilgili. Aynı zamanda filmi içinde ses bandının ve görüntülerin senkronize olduğu tek kısım bu. Bunun anlamı ne bilmek ister misiniz? Belki bir şeylerin olma biçiminin tek bir anlamı yoktur, özellikle de insanlardan bahsettiğimizde.

? Bize radar istasyonundaki son çalışmanızdan bahseder misiniz biraz?

D.P: Bu yeni bir kısa film. Yolculuğumda yürümeyi sürdürürken Sinop'un eski gizemleriyle karşılaşıyorum. Bu topraklardan şimdi ve eski zamanlarda birçoklarının geçtiği gibi geçen yolcular ve buranın yerel halkını temsil eden balıkçılar arasında bir merasim olacak ve onların Karadeniz senaryosuyla ilişkileri. Eski NATO üssünde terk edilmiş bir binada geçiyor. Zamandışı bir yer. Şimdi bir ahır.

? Şehrin hangi anlatısına bağlandınız?

D.P: Sinop'ta bir hafta gibi bir süre içinde film yapmayı düşünüyordum ve Sinop hakkında araştırma yapmak için alışılmış internet araçlarını kullanmak zorundaydım. Karadeniz'de Sinop'un etrafında bulunan batık kentler hemen ilgimi çekti. Bu başlangıç noktasıydı. Oradayken yapılan söyleşilerde eski zamanlara ait farklı hikayelere rasgeldim; balıkçılara ve çobanlara, Amazonlar ve ahtapot adamlara dair hikayeler, Akdeniz ve ötesinde yaptıkları yolculuklar, işler sırasında Sinop'tan geçen düzinelerce farklı halk ve toplum...

? Bu yapıt genelde yaptığınız, dahil olduğunuz veya yarattığınız işlerden ne açıdan farklı?

D.P: Pek farklı değil. Bu gezegende yaptığım

yolculuk üzerine çalışmaya başladığımdan beri, her istikamet artan bir deneyim. Her yeni yapıtın bir öncekinden daha iyi olması gerekiyor (belki bu fazlaca baskı yapıyor). Burada yeni olan şey yerel birisiyle çalışmak (Mustafa), iletişim engellerine karşın ilginç bir etkileşim ortaya çıkıyor (sana çok teşekkür ederim).

? Çevre, dil ve zaman açısından sınırlı olduğunuz koşullar hakkında ne düşünüyorsunuz?

D.P: Çevre çok büyük bir kaynak. Zaman, stres yüklü bir bahis. Dil benim için en büyük sorun. Diğerleri aracılığıyla iletişim kurmak (çeviride kaybolan) bana kendimi gerçekten kendi halinde hissettiren bir şey. Güven oluşturmak için olabildiğince göz teması kurmaya çalıştım, bazen de beden dilini denedim. Bir balonun içindeydim ve acilen sessiz iletişim becerilerimi geliştirmem gerekiyordu.

? Çağdaş güzel sanatlar genelde dahil edici değildir ve sanatçıyla sanat izleyicisi arasında iletişim kurulması gerekir. Sinopale'nin dahil olduğunuz diğer sanat

projelerinden daha fazla bu sorunun üstesinden geldiğini düşünüyor musunuz?

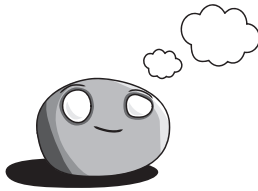
D.P: Bu ayırım meselesine her zaman önem veriyorum. Video ile rol yapma seçimi de buradan geliyor; halkın daha iyi anlayabileceği bir dilde konuşmaya çalışmak: Hareket eden görüntüler (sinema, tv dizileri vb.) Sinopale tabi ki açığı kapatmaya çalışıyor ama sonuçlar henüz tam değil. Bu uzun bir yol; eğitime, özen gösterme, sorumluluk ve risk alma gerektiriyor.

? Sinop'a dair izlenimleriniz neler?

D.P: Bu benim Türkiye'ye ilk gelişim. Sizin için belki pek ilginç olmayan uzun bir klişeler, farketmiş şeyler listesi yapabilirim. Sadece şunu söyleyebilirim, buranın insanları çok buyur edici olmanın yanı sıra şehrin ülkenin geri kalanından tecrit edilmesiyle bağlantılandırılacak bir sertlikleri var. Burada turizm ve yatırım çekmek için geliştirilebilecek pek çok kullanılmayan kaynak var. Buraya bir nükleer santral kurmak bunun doğru yolu değil ●

DANIELE PEZZI
22 Aralık 1977'de İtalya, Ravenna'da doğdu. Venedik IUAV Üniversitesi'nde Mimarlık eğitimi aldı. Birçok yerde yaşıyor ve çalışıyor. 2003'te Venedik'te Paolo Pennuti ile Shoggoth'u (www.shoggoth.it) kurdu.

**Bunları
Biliyor muydunuz?**

VIDEO SANATI NEDİR?

Video sanatı, televizyon veya sinemanın aksine, hareketli imgelere dayalı sanatsal işlerin bir alt türüdür. Görüntü ve/veya ses verilerinden oluşup analog veya dijital ortamlarda saklanabilir. Film ile arasında birçok paralellik ve ilişki olmasına rağmen video sanatı film değildir. (Kaynak: Vikipedi)

Sinopale 3 sanatçılarından Ludwig Kittinger ile Söyleşi

Catriona Maciver

? Siz Sinop'un hangi anlatılarını ele aldınız?

Ludwig Kittinger: Ben daha az açık olan izlere, kentin tamamen bilinmeyen tarihsel modellerine odaklanmayı seçtim, dolayısıyla çalışma malzemesi olarak

KENT VE BİENAL

Zehra Konukman

Prag köprüler kenti. Köprülerin üzerinde: heykeller. Orijinalleri müzede. Binaların her biri sanki sanat eseri. Yaşayan şehir. Her sokak tarihinin izlerini taşıırken kültürünü muhafaza etmiş. 2. Dünya Savaşı Avrupa'yı etkilemiş, her yer yıkılmışken Prag aynı kalmış.

Kafka'nın yaşadığı yer küçük bir oda. Şimdi hediyeelik eşya dükkanı.

Paris'te Louvre'un önünde uzun bir kuyruk. Sabah erken kalktık müzeyi görmek için. Omuzuma bir el dokundu. "Sıranıza geçin." Ama hâlâ dokunmakta ısrarlı: "Anne uyan."

Paris ,Prag, Viyana, Sinop, bienal.

-Ne sayıklıyorsun?

-Seni bienalden aradılar. Çağdaş sanatla ilgili bir sunum var. İzlesen iyi olur.

Bir türlü nerede olduğumu çıkaramadım. Prag, Budapeşte,Sinop.

Kendime yarım saat sonra geldim. Nerede olduğumu anlamam kısa sürdü, yer Sinop'tu.

Üçüncü Sinop Bienali başlamıştı. Sinopale'nin etkinlik programını inceledim. İçinden benim ilgi alanıma giren programları seçtim. Gezilecek yerlerin, izlenecek etkinliklerin zamanını belirledim. Tiyatro sevdam beni Hülya Karakaş'ın tiyatro gösterisine yöneltti, geçen Bienal'deki tiyatro atölyesinden sonra.

Açılış Sinop Tarihi Cezaevi'ndeki Çocuk İslahevi'ndeydi. Daha önce insanların yaşadıkları, ceza çektikleri odalar şimdi sanatçıların fotoğraflarına, videolarına ayrılmıştı. Açılış esnasında Georg Klein'in "Ayna Şarkıları" adlı enstalasyonu şanki acılarını, sevinçlerini paylaşan insanların çığlığı gibi önüme düştü. Jelena Vasiljev'in yaşayan bedenlerle yapılan zamana yayılmış performansı dikkatimi çekmişti; eski Nafo üssünde çekimleri yapılırken izlemiştim, şimdi birer sanat eseri olarak önümde duruyordu.

Bienalin sonuna doğru tekrar hapishaneye gittiğimde kapıdaki görevli kızlara gelen kişilerin tepkisinin nasıl olduğunu sordum.

-Geliyorlar geziyorlar, çıkarken de 'burada bir şey yok' diyorlar.

Medrese'de Branko Franceschi'nin avangard sanat hareketleriyle ilgili çalışmalarını görmek için sabah erkenden yola çıktım.

Yıllardır Sinop'a gelir giderim, Dr. Rıza Nur Kütüphanesi'nin önünden geçer, çay bahçesinde otururum ama içine girmemiştim. Neleri kaçırdığımı ancak Bienal için kütüphanenin kullanmasından sonra farkettim. Karikatürün masaya yatırılmasına şaşırdım. Seyit Saatçi'nin yaşadığımız zamanı karikatür tekniğiyle hicvetmesi çok hoşuma gitti. Mekanın zaman içinde

Sinop'taki kısa ömürlü tarihleri temsil eden çerçöp parçalarını kullandım. Bu, bir bilinmeyen anıları yoğunlaştırma ve onlara farkındalık getirme denemesi. Takip eden süreçte, klasik anıt dikilitaşın biçimini belli belirsiz biçimsel bir teşhis noktasına dek yapıbozumuna uğrattım.

? Sanatçıyla sanat izleyicisi arasındaki iletişim açısından Sinopale'yi nasıl değerlendiriyorsunuz?

L.K: Ben çağdaş sanatın dahil edici olmayışını bir sorun olarak görmüyorum. Herkesin çağdaş sanatla ilgilendiği bir dünya düşünemiyorum, sanatçıyla sanat izleyeni arasında bu ayrım olmasaydı muhtemelen sanat da sanat olmaktan çıkardı. Ama anlık bir ortaklaşa eylem gibi iletişim anları da var kesinlikle ve bunların desteklenmesi, olabildiğince çok kişiye ulaşılması önem taşıyor bence. Sinopale'nin burada kesinlikle birçok açığı kapattığını ve bazı temas korkularının üstesinden geldiğini düşünüyorum.

? Çevre, dil ve zaman açısından sınırlı olduğunuz koşullar hakkında ne düşünüyorsunuz?

L.K: Her yerin özgün dinamikleri, bir şeylerin ortaya çıkma üslubu var, bazılarında insan alışkındır, bazılarında pek alışkın değildir. Benim durumumda, tabii ki örneğin dil engeli çalışma sürecini karmaşıktırdı ama aynı zamanda da daha alışılmamış yöntemlere, işaret veya mimikler kullanmaya yol açtı. Böylelikle karşılaşmalarım genelde olduğundan iyi anlamda daha kişisel, daha zorlu oldu.

? Bu yapıt genelde yaptığınız, dahil olduğunuz, yarattığınız işlerle ne gibi benzerlikler veya farklılıklar gösteriyor?

L.K: Yapıtın kendisi benim her zamanki işlerimden sadece boyut olarak farklılık gösteriyor; sergileme için sık sık bir avlu bulamazsınız, ve belki diğer yapıtlarım genelde biçimsel bir ifadeyle daha fazla ilgili. Ve söylediğim gibi, çalışma süreci sadece bilinmeyen yeni bir çevre nedeniyle her zamankinden kesinlikle farklıydı ●

anlamı değişmekteydi, yaşadığım dünyayı farklı bir şekilde görmemi sağladı.

Sinop'ta hep deniz kenarında yürürüm, denizi görmek için. Bir kaç yıl önce parkı keşfettim. Ağaçlar, çiçekler, farklı bir yerdeymişim gibi gelmeye başladı. Sabah yürüşlerinde gidişim deniz kenarındansa dönüşüm daima parktan olmaya başladı. Ziya Azazi'nin Barış Manço Parkı'ndaki akşam gösterisini ipe çektim. Muhteşem dansı bana doğum, yaşam ve ölümü çağırıyordu. Ziya Azazi kan ter içindeyken yeniden doğdum ve öldüm.

Cep telefonuma gelen mesajda 'Mali Well Performansı Lonca Kapısı' yazıyordu. Sinop'un arka denizini, hırçın dalgaları ve tarihi mekandaki surları görünce yeni bir sürpriz beni bekliyordu. Genç İtalyan tiyatro grubunun Sinoplular'ın hikayelerini performansa dönüştürmelerini büyük bir keyifle izledim. Seyircinin genç dans ve tiyatro ekibiyle beraber Lonca Kapısı'ndaki serüveni kelimelerle anlatılamaz. Onların dansları bizim her dakikasını kaçırmamak için harcadığımız enerjinin yanında hiç kalır. Bir damın üzerinde kamyon sesleri arasındaki dans harikaydı. Sinoplular'ın hikayeleri dans, müzik, tiyatro, ses ve enstalasyonlarla Sinop'a, yaşadığım mekana, yaşadığım şehir farklı bir gözle bakmama neden oldu.

İnsanların yaşadıkları şehre farklı gözle bakmaları mümkün müdür? Sinop'un Prag, Budapeşte, Paris, İstanbul arasında yeri ne olur bilemem. Ancak benim düşlediğim, insanların görmek için kuyruk oluşturduğu bir kent. Yaşanılan şehre sahip çıkmak ancak katılımcı, izleyici ve destekleyici olmakla mümkün.

Sözlüğüme yeni kavramlar eklemeye, onların anlamlarını öğrenmeye çalışırken Sinop benim için iki yılda bir bienali ipe çektiğim, zamanın ve yaşadığım dünyanın anlamını tekrar sorguladığım bir tatil kenti oldu çıktı. Bienal sayesinde mekanları, zamanı, yaşayan insanları sorgulamaya devam edeceğim. Bittiği için buruk tebessüm hissettiğim bienalin bir sonraki konusu ve kendimi yeniden keşfetmenin heyecanıyla ●

CATRIONA MACIVER

Nazlıhan FELEK

İlk önce müziği sindirdim. Sonra büyük beyaz kağıdın üstüne anlattım sindirdiklerimi. Müzikle can bulan düşlerim, hayallerim kağıtla can buldu bu kez. Herkes bir şeyler çizdi o beyaz kağıdın üstüne. Güzel ya da çirkin önemli değildi. Önemli olan içimizdeki çocukla buluşmak, onunla konuşmak ve onu tekrar diriltmekti. Kimler bunu başardı bilmiyorum ama ben 15 yaşında bir genç olarak, çocuk atölyesinin o güzel günlerinde içimdekini öldürmeden kurtardım.

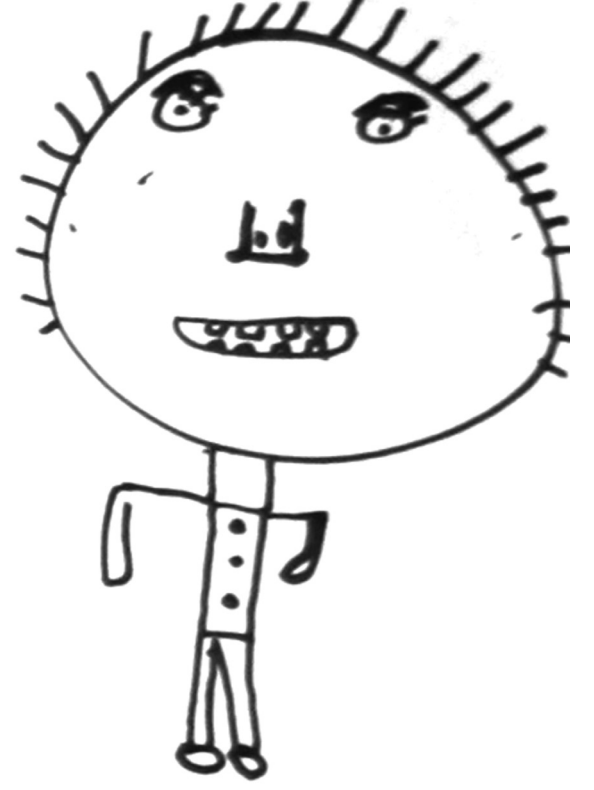
O ilk gün çok önemliydi bence çünkü kendimizi özgürleştirmiştik. Bahsettiğim özgürlük haberlerde sürekli konuşulan özgürlük değil. Özümüzdeki masumluğu özgür çizgilerle çizebilmekten büyük beyaz kağıdın üstüne.

O ikinci gün çok önemliydi bence çünkü içimizdeki çocuğun yaratıcılığını ortaya çıkarmaya çalıştık küçük dokuma kartonlarıyla. İstedğimiz malzemelerden istediğimiz gibi yararlandık. Bazısı denizin kirliliğini anlattı, bazısı içimize işlemiş olan düzeni. Bense hayallerimi kendi benliğimin kraliçesi ilan ettim ve ona bir taç yaptım. Bu taca çocukluk anılarımı gizledim ve toplamayı pek sevdiğim çiçekleri kullandım.

O üçüncü gün çok önemliydi bence çünkü içimizdeki çocuğun hayalperestliğini ortaya çıkardık. Kumaş boyalarını kullanarak kağıtlara hayallerimizi yansıttık. Renklerle dolu dünyamıza kavuştuk. Daha sonra kumaş boyalarıyla pamukları boyadık. Sonraki gün gelecek olan çocuklara renkli bulutlar armağan ettik boyanmış pamuklarla. Bu üçüncü günün sonunda içimizde

saklanmış çocuğu ortaya çıkardık. Çünkü çocuklar gelecekti. Onları anlamak için onların dilinden konuşmamız gerekirdi. Ve çocuklar geldi. Hepsinin gözünde farklı bir heyecan vardı. Ne yapacaklarını çok merak ediyorlardı. Boya kalemlerini ve kağıtları görünce anladılar, resim yapacaklardı. Çok mutlu oldular tabi, başladılar resim yapmaya. Hepsi kendi dünyalarını gösterdiler bize. Kanatlanmış uçan insanlar, gülümseyen çocuklar, gökyüzünde uçuşan kelebekler, gökkuşakları, renkli bulutlar, bir sürü güzel anılar ve hayaller. Çocuklar resimlerini bitirir bitirmez oyun oynamaya başladılar. Bazıları Bilim Sanat'ın demirlerine tırmandı, bazısı yakalamacılık oynadı. Çocuklar oyunlarını bıraktıktan sonra farklı bir sürprizle karşılaştılar. Boyaları kullanarak masaları boyayacaklardı. Hepsi birden başladılar boyamaya. Masaları boyadıktan sonra herkes kağıtlarını masaya yapıştırdı ve harika resimler ortaya çıktı. Çocuklar çalışmalarını bitirdiler, mutlu mutlu evlerine döndüler.

Ertesi gün çocuklar geldi ve bu sefer sayıları daha fazlaydı. Hepsi bugün yapacakları şeyler için meraklı gözlerle etrafa bakıyordu ve bu sefer çocukları çok daha farklı bir sürpriz bekliyordu. Zihinsel ve bedensel problemleri olan arkadaşlarımız bugün yaptığımız çalışmalara katılacaktı. Çocuklar uyum içinde küçük mukavva kartonlarını boyadılar. Ve ben o gün Zehra'yla tanıştım. Zehra çok konuşkan, çok tatlı bir kızdı. Bana kendinden, nerede yaşadığından bahsetti. Beni evine ve okuluna davet etti. Bana tığ ile zincir çekmesini bile öğretti. Zehra'yı ve arkadaşlarını tanıdığıma gerçekten çok mutlu oldum. Ama en çok mutlu olduğum şey, onların da çocuk

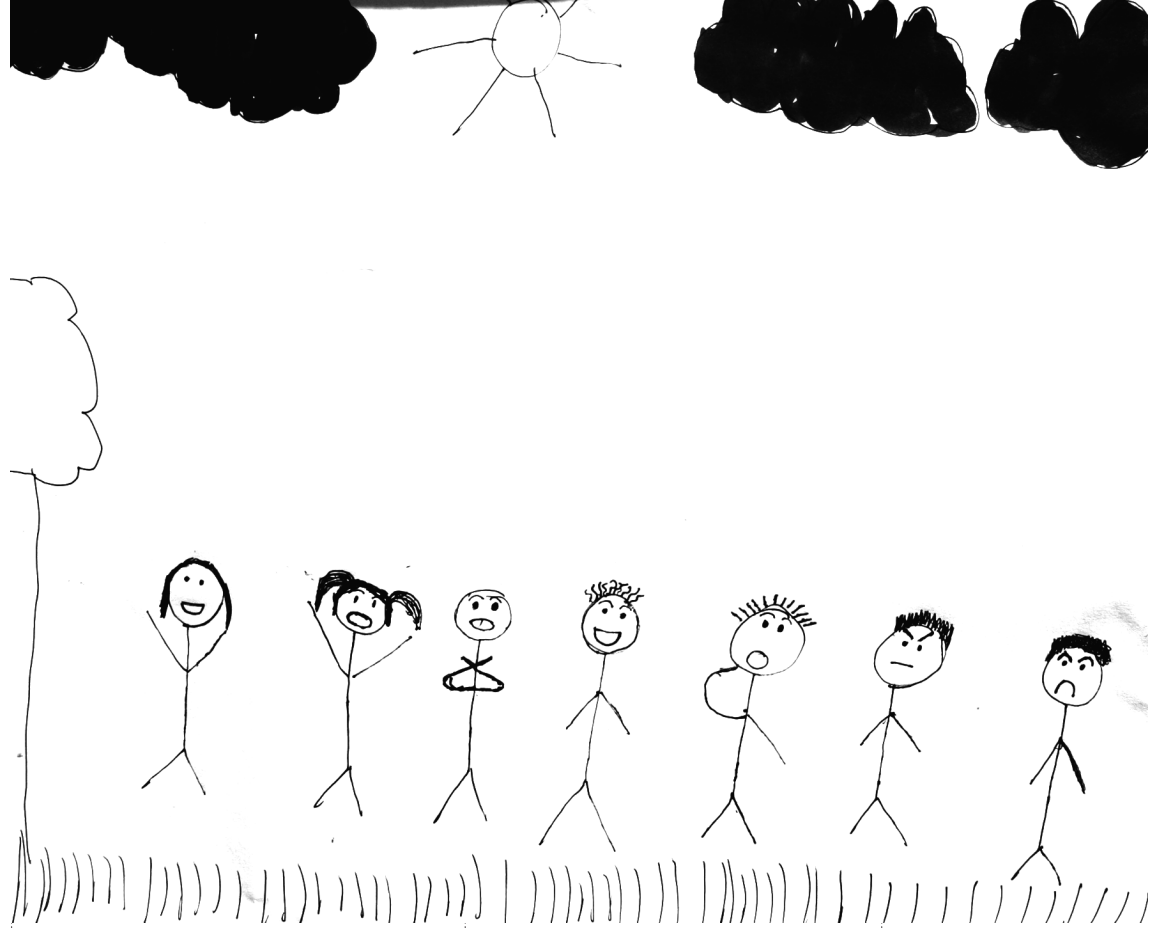
atölyesinde yaratıcılıklarının ortaya çıkarılmasına fırsat verilmesidir. Biz Zehra ve arkadaşlarıyla ilgilenirken çocukların bir bölümü Tamer Abi'nin yardımlarıyla heykel yapmışlar. Heykel gerçekten de çok güzeldi. İçinde eskimiş bir bisiklet tekeri, dantel örneği, zincirler ve bir sürü anılarımızı simgeleyen eşya vardı. Zehra ve arkadaşları gittikten sonra çocuklar da çalışmalarını tamamladı ve onlar da gittiler.

Artık çocuklarla geçirdiğimiz üçüncü günümüzde çocuklar bize bir hayli alışmıştı. Çok rahattılar artık bizim yanımızda. Bazısı bana "Öğretmenim" bile diyordu. Çocuklar çalışmalara başlamadan önce yine oyun oynamaya başladılar. Büyük bir çabayla onları masalarına oturttuk. Ve onlara şişeleri dağıttık. Bu şişelerle ne yapacaklarını merak eden çocukların hemen merakını giderdik. Şişeden adam yapacaklarını söyledik. Nasıl yapacaklarını merak eden çocuklara bir sürü kumaş iplik, teller, boyalar getirdik. Çocuklar büyük bir şevkle başladılar şişe adamlar yapmaya. Şişe adam yapması o kadar eğlenceliydi ki beni de bu heyecan sardı ve ben de yaptım şişeden bir adam. Çocukların hepsi farklı renklerde ve hayaller taşıyan şişe adamlar yaptılar. Hepsi çok güzel olmuştu. Çocuklar şişe adamlarını yaparken diğer çocuklar Tamer Abi'nin yardımlarıyla pembe renkte bir dilek ağacı yaptılar. Bütün çocuklar ve biz de dahil olmak üzere dileklerimizi diledik. Bir gün daha bitmişti. Ve çocuklar yeniden evlerine döndüler.

Ertesi gün çocuklarla biraz sohbet et-

tik. Onlara nasıl bir dünya istediklerini sorduk. Bir bölümü barışın olmasını istedi. Bir bölümü de çevreye daha duyarlı insanların olmasını istedi. Biraz daha sohbet ettikten sonra çocuklardan bu düşüncelerini yazmalarını istedik. Herkes yazarken sadece Zeynep oturuyordu. Ona neden yazmadığını sorduğumda ağlamaklı bir şekilde yazmak istemediğini söyledi. Neden, niçin yazmıyorsun derken onun yazı yazmayı bilmediğini öğrendim. Zeynep'e, istersen senin için yazabilirim, dedim. Zeynep çok sevindi ve başladı anlatmaya. Zeynep çikolatadan şelaleler, kurdele şeklinde karıncalar, pudingden göller, şekerlerden ağaçlar olmasını istemiş. Zeynep'in yazısını bitirdikten sonra, Zeynep mutlu mutlu ayrıldı yanımdan. Çünkü başka bir çalışma yapacaktık. Çocuklara büyük karton kağıtlar verdik ve grup halinde nasıl bir dünya istediklerini karton kağıtlar üzerine çizerek ve yapıştırarak resmetmelerini istedik. Çocukların hepsinin çalışması ayrı ayrı güzeldi. Bazısı adalar ülkesi yapmıştı, bazısı bulutlar ülkesi yapmıştı. Çocuklardan yaptıkları çalışmaları bitirdikten sonra ellerini boyayıp büyük beyaz uzunca bir kutuya yapıştırmalarını istedik. Bütün çocuklar çok eğlenerek yapıştırdılar ellerini büyük beyaz kutuya. Ve artık günün sonuydu. Yapılan

çalışmalar da bitmişti. Çocuklara veda vaktiydi. Hepsi "Bir daha buluşmayacak mıyız?" diye sordu. Biz de, "Hayır bugün son çalışmalarımızı yaptık," demiştik üzülerek. Çünkü biz de onların varlığına, yaramazlıklarına alışmıştık. Onları çok sevmiştik. En önemlisi çocuklar bize

çocuk kalmanın ne kadar değerli olduğunu göstermişlerdi. İnşallah hayat şartları içimizdeki çocuğu büyütmez. Çocuk kalmanız dileğiyle ●

Sinop için bienal zamanı

Sinopale, Üçüncü Sinop Bienali kavramsal çerçevesini İtalo Calvino'dan aldı. Uluslararası ilginin de yoğun olduğu bienal, 4 eylüle kadar devam edecek

Türkiye'nin en kuzey ucunda bulunan, deli dalgalarıyla ve özellikle de cezaeviyle meşhur tarihsel şehir Sinop'ta bu yıl üçüncü kez bienal coşkusu yaşanıyor. Geçen yıl *Şeylerin Yeni Düzeni* adını Foucault'tan ödünç alan Sinopale, 3. Sinop Bienali bu yıl kavramsal çerçevesini belirlerken İtalo Calvino'nun *Görünmez Kentler* kitabından ilham almış. Projenin amacı kentteki gizli anıları ve kayıp izleri açığa çıkarmak için kentin "taşınabilir belleğini" oluşturmak. Bienal kapsamında yurtiçi ve yurtdışından birçok sanatçı Sinop'ta. Biz de bienalin küratörlerinden Melih Görgün'le Sinopale, 3. Sinop Bienali'ni ve kültürel yaşama kazandıracaklarını konuştuk.

İlk önce Sinop Bienali'nin tarihinden başlayalım. Siz en başından beri bu projenin içerisindeyiniz, bienalin ilk çıkış noktası neydi?

Sinop kenti kendi sürecinde özellikleriyle tanınan bir yerleşim merkezi. Karadeniz'in orta noktasında yer alan Sinop bir bakıma bölgenin de adeta adı konulmamış bir kültür merkezi gibidir. Bu kentte yetişen bir kişi olarak burada uluslararası bir etkinlik yapmak hem potansiyeli kullanmak açısından hem de kenti deneyimlemek açısından çok önemliydi. 2005 yılında çalışmalarına başladığımız Sinopale kentin gelecek yıllara bakışının bir örneği olmalıydı. 2006 yılında Sinopale 1 ile *Şey* temalı bir başlangıç yaptık. Avrupa Kültür Derneği'nin organizasyonunda gerçekleştirilen Sinopale birçok farklı

Bu yıl üçüncü kez gerçekleştirilen Sinopale bienaline Sinop halkının da ilgisini her geçen yıl artıyor.

Karadeniz'de tarih içinde önemli roller yüklenmiş bir kentin kullanılıyor olması projenin önemini artırıyor. Pekki, geçen iki yılda Sinop'un kültürel ve sanatsal hayatına ne gibi olumlu etkilerini gözlemlediniz?

Sinopale ilk yılından itibaren kentte yaşayanların sanat üretimine katıldığı bir çalışmayı gerçekleştirmektedir. Programında sergiler, atölyeler yer alır. Bunlara katılan başta çocuklar, gençler olmak üzere farklı yaş gruplarından insanın birarada çalıştığını görmek, katkı üretme çabalarına şahit olmak, eğitimlerinde plastik sanatlar performans sanatları gibi alanları

Kayıp İzler Yitik Anılar bellek üzerine çalışmayı hedefleyen bir tema olarak saptanmıştır.

Gerek Sinop'un ilişkin bilgileri, gerek uluslararası ilişkilere tartışmaya açan bir istiyoruz.

Farkında olmak saptayacak bu çalışmaları geliştiren politik Sinop belleğini izli Bu yıl neler bekliyoruz?

Sinopale 3'te

ağırıyor, Georg Klein, The Virtual Museum of The Avant-Garde, Ronan McCrea, Sesin İzi sergilerinin yanı sıra, Türkiye ve İrlanda'dan video sanatı seçkilerinin yer aldığı bir programı sunuyor. Ayrıca Hülya Karakaş, Ziya Azazi, Mali Weil Project performans atölyeleri ve gösterileri, Ayhan Enşici-Bahar Aksel kent atölyesi, Beral Madra'nın yöneteceği Forum ve genç tasarımcıları teşvik etmek için hazırladığımız "Artcitizensshop 21 Günlük Tasarım Dükkanı" programımızda yer alıyor.

Peki ya destekçileriniz kimler? Bölgedeki işadamları bu oluşuma nasıl destek veriyor?

Sinopale Sinop'un kaynaklarını kullanmayı öncelikli tercih ediyor. Bir imce esasına göre şekillendirilen destek ağı ağırlıklı olarak önce Sinop'taki destekçileri aktive ediyor. İhtiyaçlara göre de diğer destekçileri devreye sokuyoruz. STK'lar, belediye, özel kuruluşlar bunların arasında. Yurtdışındaki sanatçılardan nasıl tepkiler alıyorsunuz, ilgi nasıl?

Sinopale 3'te

'Uluslararası Sinop Bienali

Sinopale, Uluslararası Sinop Bienali Sanat Severlerle Üçüncü Kez Buluşuyor.

Pek çok etkinliğin yanı sıra, kültür ve sanat alanında yoğun bir eğitim programını da kapsayan bienal, yerel halkın sanat üretimine aktif olarak katılımıyla da ön plana çıkıyor.

14 Ağustos - 4 Eylül 2010 tarihleri arasında gerçekleşecek ve Sinop'un uluslararası

SINOPALE

bir "kültür sanat şehri" olması yönündeki en önemli adım sayılabilecek Sinopale kapsamında; birçok ülkeden sanatçının ve sanat gruplarının yer aldığı uluslararası sergilerin yanı sıra çalıştay ve forumlar yer alıyor. Sinopale 3'te çocuklar

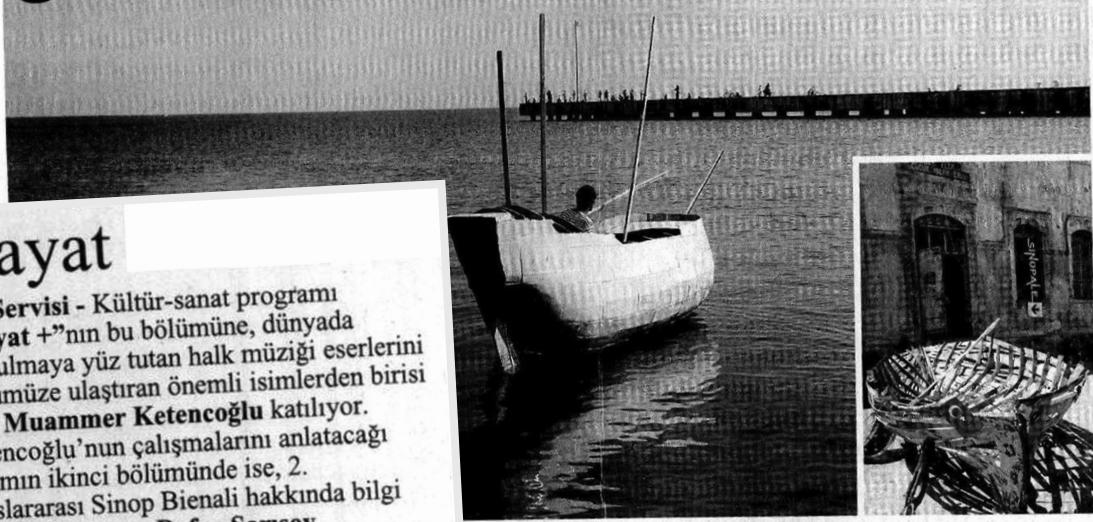

İçin uluslararası sanat atölyeleri, kadın çalışmaları, uluslararası temsil yöntemlerine yönelik çalıştaylarla, kültür aktörlerinin katılacağı uluslararası kent toplantıları da yer

alıyor. Uluslararası sanatçının da yoğun ilgisini Sinopale projesi, Türkiye'de, Almanya'da, Hollanda, Hırvatistan'da

Sinop Bienali gizli anıların peşinde

Tarihi Cezaevi'nde 'Sinopale

TÜRKİYE'DE sadece İstanbul, Sinop ve Çanakkale'de 2 yılda bir düzenlenen kültür etkinliklerinden olan 'Sinopale', Tarihi Sinop Cezaevi'nde çocuk ıslahevi bölümünde düzenlenen törenle başladı. 4 Eylül'e kadar sürecek olan ve dünyaca ünlü yabancı ve Türk sanatçının yer aldığı Sinopale jesi, Türkiye dışında İrlanda, Almanya, Fransa, İtalya, Hırvatistan, Sırbistan, Avusturya, Yunanistan, Belçika, İngiltere ve İtalya gibi birçok ülkeden sanatçı ve sanatseveri Sinop'ta buluşturuyor.

Sinopale'de kentin görünmeyen yüzleri sanat yapıyor.

Gizli anılar, kayıp

NAZLI PEKTAŞ

Bu yıl üçüncüsü düzenlenen Uluslararası Sinop Bienali, kentin belleğine ilişkin bir kavramla sanatçıları Sinop'a davet etti: "Gizli Anılar, Kayıp İzler". Kentte dair izleri; ona ait hikâyeler, kokular, sesler, nefesler, dalgalar ve karanlıklar belirler. Sinop, belleği oldukça derin izler taşıyan bir kent. Saklı kalmış dayatılan küreselleşme modeline direnmeye devam ederken Sinopale bu direniş Sinop'ta yaşayanların da dahil olduğu sanatsal üretim modeli ile destek oluyor.

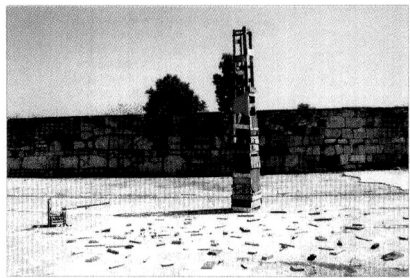
Bu yıl Sinopale'ye The Virtual Museum of Avant-garde, Ziya Azazi, Maria İkonopolou, Hülya Karakaş, Ludwig Kittinger, Georg Klein, Sıtkı Kösemen, Ronan McCrea, Els van den Meersch, Daniele Pezzi, Mali Weil Performance Project, Masa Project, Maria Papadimitriou, Declan Clarke, İsl Eğrikavuk, Gülşin Karamustafa, Fiona Marron, Ferhat Özgür, Sarah Pierce ve Tayfun Serttaş'ın, aralarında bulunduğu 30 sanatçı ve sanatçı grubu katılıyor.

Kentin görünmeyen yüzleri sanat eserine dönüşürken Sinop'ta 6 yıl önce başlayan uluslararası sanat üretimi, yerel bir izi örneği olmanın ötesine geçerek, çağdaş sanat alanında uluslararası düzeyde prestij alanı yaratıyor.

Sinopale'nin yaratıcısı Prof. T. Melih Görgün Sinopale 3'ü ayrıntılıyla anlattı.

- Sinop Bienali'nin en içinden bir kişi olarak Sinopale'nin nasıl bir ruhu var?

- Her şeyden önce Sinop'ta sürekli diyalog halinde olan bir bienal benzersizdir. Burada iş üretmeye gelen sanatçıların kentle sürekli iletişimi önemlidir.

Ludwig Kittinger "Tüm Geride Kalanlara", 2010 yerleştirme.

Sinopale, sivil toplumu güçlendirmeye yönelik bir çalışmadır. Bu noktada diyalog ve paylaşım çok önemlidir. Sinopale'yi benzer etkinliklerden ayıran en önemli şey kültür ve sanat bağlamında yerel ve uluslararası düzeyde işbirliğini amaçlamasıdır. Gerek bir imce ruhu var diyebiliriz.

- Küratöryal danışma kurulunuz çok güçlü.

- Sinopale 3'te, Beral Madra, Vittorio Urbani, Nike Baetzner, Rana Öztürk, Branko Franceshi, Vaari Claffey, Hande Sağlam'ın bulunduğu danışma kurulumuzda aynı ruhla çalışıyoruz. Burada tek adam meselesi yok.

- Peki, sponsorlarla ilişki? İmce ruh kendini sermaye karşısında nasıl koruyor?

- Bizim sponsorlarla olan ilişkimiz hâkim olan kapitalist sistemden farklı. Parayı bastırıp her istediğinin sahibi olabileceği bir iktidar yaratmıyoruz. Sinopale'ye eklenmiş parçalarından oluşuyor. Çoğunlukla Sinop'ta bulunan kişi ve kurumları destekli olarak davet ediyoruz. Bütçemiz tahmin edilenden ve var olanlardan çok düşük.

- "Gizli Anılar, Kayıp İzler" kavramsal çerçevesi içinde, burada hiç yaşamamış sanatçılar bu bellek ile nasıl kurdu?

- Sanatçıların hazırlandıkları, Sinop'a dair konuları burada kaldıkları 10-15 gün boyunca kentte yaşayanlarla anlattıkları kısa süre içinde kendi yarımcılarını kendileri buldular. Üretim aşamasında

► Üçüncü kez Sinop Bienali 4 Eylül'e kadar sürecek. 30 sanatçı ve sanatçı grubunun katıldığı Sinopale'yi, yaratıcısı Melih Görgün anlattı.

► Sinopale 3'te, Beral Madra, Vittorio Urbani, Nike Baetzner, Rana Öztürk, Branko Franceshi, Vaari Claffey, Hande Sağlam'ın bulunduğu danışma kurulumuzda aynı ruhla çalışıyoruz. Burada tek adam meselesi yok.

- Küratöryal danışma kurulunuz çok güçlü.

- Sinopale 3'te, Beral Madra, Vittorio Urbani, Nike Baetzner, Rana Öztürk, Branko Franceshi, Vaari Claffey, Hande Sağlam'ın bulunduğu danışma kurulumuzda aynı ruhla çalışıyoruz. Burada tek adam meselesi yok.

- Peki, sponsorlarla ilişki? İmce ruh kendini sermaye karşısında nasıl koruyor?

Hayat

TV Servisi - Kültür-sanat programı "Hayat +"nın bu bölümüne, dünyada unutulmaya yüz tutan halk müziği eserlerini günümüze ulaştıran önemli isimlerden birisi olan Muammer Ketencoglu katılıyor.

Ketencoglu'nun çalışmalarını anlatacağı yapımın ikinci bölümünde ise, 2. Uluslararası Sinop Bienali hakkında bilgi veriliyor. Yapımı, Defne Sarısoy sunuyor. ■ TRT Haber, 18.40

MUSA İĞREK | İSTANBUL

Şehirleri görünün ve görünmeyen halleriyle severiz. Bakışımızdır, görmek istediklerimizdir bizi o kente yaklaştıran. İnsanlar gibi şehirlerin de bellekleri vardır, üstü de silmeyi bekleyen. Ve bellek, usta yazar Saul Bellow'un bir kahramanının, müsterilerine fışkırdığı gibi 'hayattır'. Bu yıl üçüncüsü düzenlenecek Sinopale, Uluslararası Sinop Bienali belleğin, anıların ve izlerin peşinde yola koyuluyor. 'Gizli Anılar, Kayıp İzler' başlığını taşıyan bienalin kavramsal çerçevesi, "bir kentte görünün ve görünmeyenlerin ele alınarak kent belleğinin algılanmasını ve bu yaşam alanına ait bilginin doğru saptanarak gelecek yıllara kalmasını sağlama" olarak belirlenmiştir.

Bugün saat 18.00'de tarihi Sinop Cezaevi'nde açılış yapılacak Sinop Bienali'nin küratörleri T. Melih Görgün, Beral Madra, Vittorio Urbani, Nike Baetzner, Rana Öztürk, Branko Franceshi, Vaari Claffey, Hande Sağlam. Bienalin mekânları ise tarihi Sinop Cezaevi, Lonca Kapısı, Dr. Rıza Nur II Halk Kütüphanesi, Ülgen Kona-

ra Evi, Gerze Şehir Tiyatrosu, Sinop Bilim-Sanat Merkezi.

Bir önceki bienali 'Şeylerin Yeni Düzeni' ismiyle Fransız filozof Michel Foucault'nun başlığından ödünç alan Sinopale, bu yıl sırtını İtalo Calvino'ya yaslayarak usta yazarın *Görünmez Kentler* kitabından ilhamını almış. Tarihsel bağlamda 'geçiş alanı' olarak saptanmış bu coğrafyada 'konuşulan' ve 'konuşulmayanlara' dikkat çekmeyi amaçlayan Sinopale, kentteki gizli anıları ve kayıp izleri ele almak istiyor.

Bienale bu yıl yaklaşık otuz sanatçı katılıyor. Sanatçıların arasında şu isimler var: Ayhan & Bahar Enşici, Maria İkonopolou, Karena Johnson, Hülya Karakaş, Ludwig Kittinger, Georg Klein, Rean Koen, Sıtkı Kösemen, Ronan McCrea, Anne Metzen, Daniele Pezzi, Jelena Vasiljev, Rhona Byrne, Declan Clarke, İsl Eğrikavuk, Gülşin Karamustafa, Sean Lynch, Fiona Marron, Bea McMahon, Ferhat Özgür, Sarah Pierce, Tayfun Serttaş. Bienale katılan sanatçıların, eserlerini gizli anıların, kayıp izlerin peşinde üretmiş, Sinopale 4 Eylül'e kadar devam edecek.

'Sanat, merkezde toplanmamalı'

T. MELİH GÖRGÜN (SINOP BİENALİ SANAT YÖNETMENİ) "1. Sinop Bienali'nden sonra gözle görülür bir değişim oldu. Çocuklarla eğitime ve bir altyapı oluşturmaya başladık. Gönüllü olarak bizimle çalışanlar önceki yıllarda açtığımız atölyelere katılmış kişiler. Onların aileleriyle esnaf da estetik kaygılar taşımaya başladı. Daha iyi bir yaşam alanı oluşturmak için çalışıyorlar. Bunlar bienalin dolaylı katkıları. Bienalin uluslararası bir boyutu olduğu için yabancı sanatçılara ağırlık verdik. Sinop'tan yetişen sanatçıların da var. Bienalizim, İstanbul sanat dünyasında ve uluslararası alanda da alaka görüyor. Merkezden uzak böyle bir etkinliğin yapılması onları çeken. Sinop Bienali, Türkiye'de Uluslararası İstanbul Bienali'nden sonra en çok bilinen bienal. Sanatın merkezde toplanmaması lazım."

MELİH GÖRGÜN

Bienalin paralel etkinlikleri

Sinopale 3 kapsamında uzunca bir etkinlik listesi var: Sonja Tannsever'in "Gotland Pedagogik Sanat Semineri", Renan Koen'in "İçindeki Dev Senfonim II" müzikal terapi atölyesi, Ziya Azazi'nin dans atölyesi çalışması, Hülya Karakaş'ın Gerze Şehir Tiyatrosu ile gerçekleştireceği 'Kaybolmak... Saklı Yüzler...' tiyatrosu atölyesi, Karena Johnson'un bağımsız tiyatrolarla gerçekleştireceği sahne atölyesi, Hande Sağlam'ın küratörlüğünü yaptığı 'Sesin İzi-Engin'Aksan Arşiv Sergisi', Ayhan ve Bahar Enşici'nin "Sinop'ta Unutulan Çocuk Oyunları" atölyesi çalışması, Rana Öztürk ve Vaari Claffey'in hazırladığı 'Geçici Olarak Rafa Kaldırıldı' sergisi.

enalin uluslararası bir boyutu olduğu için yabancı sanatçılara ağırlık verdik. Sinop'tan yetişen sanatçıların da var. Bienalizim, İstanbul sanat dünyasında ve uluslararası alanda da alaka görüyor. Merkezden uzak böyle bir etkinliğin yapılması onları çeken. Sinop Bienali, Türkiye'de Uluslararası İstanbul Bienali'nden sonra en çok bilinen bienal. Sanatın merkezde toplanmaması lazım."

Sinop Bienali'ni 14 Ağustos-4 Eylül

3. kez sanatseverleri bekliyor.

Bienal sayesinde Sinop, uluslararası kulvarda 'kültür sanat şehri' olma yolunda emin adımlarla ilerlerken yerel halk da sanat üretimine aktif olarak katılabilir. Bienalde sanat atölyeleri, kadın çalışmaları, uluslararası temsil yöntemlerine yönelik çalıştaylar yer alıyor.

Tarih: 14 Ağustos-4 Eylül

Sinop Bienali'ni 14 Ağustos-4 Eylül

3. kez sanatseverleri bekliyor.

Bienal sayesinde Sinop, uluslararası kulvarda 'kültür sanat şehri' olma yolunda emin adımlarla ilerlerken yerel halk da sanat üretimine aktif olarak katılabilir. Bienalde sanat atölyeleri, kadın çalışmaları, uluslararası temsil yöntemlerine yönelik çalıştaylar yer alıyor.

Tarih: 14 Ağustos-4 Eylül

Sinop Bienali'ni 14 Ağustos-4 Eylül

3. kez sanatseverleri bekliyor.

Bienal sayesinde Sinop, uluslararası kulvarda 'kültür sanat şehri' olma yolunda emin adımlarla ilerlerken yerel halk da sanat üretimine aktif olarak katılabilir. Bienalde sanat atölyeleri, kadın çalışmaları, uluslararası temsil yöntemlerine yönelik çalıştaylar yer alıyor.

Tarih: 14 Ağustos-4 Eylül

Sinop Bienali'ni 14 Ağustos-4 Eylül

3. kez sanatseverleri bekliyor.

Bienal sayesinde Sinop, uluslararası kulvarda 'kültür sanat şehri' olma yolunda emin adımlarla ilerlerken yerel halk da sanat üretimine aktif olarak katılabilir. Bienalde sanat atölyeleri, kadın çalışmaları, uluslararası temsil yöntemlerine yönelik çalıştaylar yer alıyor.

Tarih: 14 Ağustos-4 Eylül

Sinop Bienali'ni 14 Ağustos-4 Eylül

3. kez sanatseverleri bekliyor.

Sinop Bienali'ni 14 Ağustos-4 Eylül

3. kez sanatseverleri bekliyor.

Bienal sayesinde Sinop, uluslararası kulvarda 'kültür sanat şehri' olma yolunda emin adımlarla ilerlerken yerel halk da sanat üretimine aktif olarak katılabilir. Bienalde sanat atölyeleri, kadın çalışmaları, uluslararası temsil yöntemlerine yönelik çalıştaylar yer alıyor.

Tarih: 14 Ağustos-4 Eylül

Sinop Bienali'ni 14 Ağustos-4 Eylül

3. kez sanatseverleri bekliyor.

Bienal sayesinde Sinop, uluslararası kulvarda 'kültür sanat şehri' olma yolunda emin adımlarla ilerlerken yerel halk da sanat üretimine aktif olarak katılabilir. Bienalde sanat atölyeleri, kadın çalışmaları, uluslararası temsil yöntemlerine yönelik çalıştaylar yer alıyor.

Tarih: 14 Ağustos-4 Eylül

Sinop Bienali'ni 14 Ağustos-4 Eylül

3. kez sanatseverleri bekliyor.

Bienal sayesinde Sinop, uluslararası kulvarda 'kültür sanat şehri' olma yolunda emin adımlarla ilerlerken yerel halk da sanat üretimine aktif olarak katılabilir. Bienalde sanat atölyeleri, kadın çalışmaları, uluslararası temsil yöntemlerine yönelik çalıştaylar yer alıyor.

Tarih: 14 Ağustos-4 Eylül

Sinop Bienali'ni 14 Ağustos-4 Eylül

3. kez sanatseverleri bekliyor.

Bienal sayesinde Sinop, uluslararası kulvarda 'kültür sanat şehri' olma yolunda emin adımlarla ilerlerken yerel halk da sanat üretimine aktif olarak katılabilir. Bienalde sanat atölyeleri, kadın çalışmaları, uluslararası temsil yöntemlerine yönelik çalıştaylar yer alıyor.

Tarih: 14 Ağustos-4 Eylül

Sinop Bienali'ni 14 Ağustos-4 Eylül

3. kez sanatseverleri bekliyor.

Sinop Bienali'ni 14 Ağustos-4 Eylül

3. kez sanatseverleri bekliyor.

Bienal sayesinde Sinop, uluslararası kulvarda 'kültür sanat şehri' olma yolunda emin adımlarla ilerlerken yerel halk da sanat üretimine aktif olarak katılabilir. Bienalde sanat atölyeleri, kadın çalışmaları, uluslararası temsil yöntemlerine yönelik çalıştaylar yer alıyor.

Tarih: 14 Ağustos-4 Eylül

Sinop Bienali'ni 14 Ağustos-4 Eylül

3. kez sanatseverleri bekliyor.

Bienal sayesinde Sinop, uluslararası kulvarda 'kültür sanat şehri' olma yolunda emin adımlarla ilerlerken yerel halk da sanat üretimine aktif olarak katılabilir. Bienalde sanat atölyeleri, kadın çalışmaları, uluslararası temsil yöntemlerine yönelik çalıştaylar yer alıyor.

Tarih: 14 Ağustos-4 Eylül

Sinop Bienali'ni 14 Ağustos-4 Eylül

3. kez sanatseverleri bekliyor.

Bienal sayesinde Sinop, uluslararası kulvarda 'kültür sanat şehri' olma yolunda emin adımlarla ilerlerken yerel halk da sanat üretimine aktif olarak katılabilir. Bienalde sanat atölyeleri, kadın çalışmaları, uluslararası temsil yöntemlerine yönelik çalıştaylar yer alıyor.

Tarih: 14 Ağustos-4 Eylül

Sinop Bienali'ni 14 Ağustos-4 Eylül

3. kez sanatseverleri bekliyor.

Bienal sayesinde Sinop, uluslararası kulvarda 'kültür sanat şehri' olma yolunda emin adımlarla ilerlerken yerel halk da sanat üretimine aktif olarak katılabilir. Bienalde sanat atölyeleri, kadın çalışmaları, uluslararası temsil yöntemlerine yönelik çalıştaylar yer alıyor.

Tarih: 14 Ağustos-4 Eylül

Sinop Bienali'ni 14 Ağustos-4 Eylül

3. kez sanatseverleri bekliyor.

ik şöleni

2007 yılında k

18 Ağustos'ta

ralarının katılım

sek kalitede m

botlo

nani ilginç bir pr

multimedya sana

'Gelecekte Masal

İstanbul'un çeşitli

yerlerinden toplanan sesleri notalara dökerek

perküsyon çalan sanatçıların haline geliyor. Avrupa

Kültür Bakanlığı Ajansı tarafından da desteklenen

Ağustos sonuna kadar Sabiha Gökçen'de olacak

Uluslararası Sinop Bienali

Sinop'un uluslararası bir

kültür-sanat şehri olması

yolunda en önemli

adımlardan biri olan

Sinopale 3 Bienali,

bugünden itibaren 4

Eylül'e kadar yapılacak

birçok etkinliği kapsıyor. Sinopale 3'te

çocuklar için sanat atölyeleri, kadın çalışmaları

çeşitli kent toplantıları yer alacak. Uluslararası

basınının da ilgi gösterdiği bienalle ilgili detay

www.sinopale.org adresine bakabilirsiniz.

Sinop ve Sinopale izlenimleri

Işın Önel

Sinopale, Türkiye’de kültürel etkinliklerin merkez dışına çıkarılması yönündeki önemli ve etkili çabalardan biri. Bu tür girişimler çoğunlukla kişisel çabalara dayanıyor, ancak sonuçlara bakıldığında çabanın kişisel olmasının etkinliğin zayıf kalacağı, ya da ancak hep aynı kişisel çabayla ilerleyeceğine dair bir işaret olmadığını, kuvvetlenerek ve halk tarafından zaman içinde benimsenerek kurumsallaşabildiğini ve kendine has bir model oluşturarak sürdürülebilirliğinin mümkün olduğunu görüyoruz.

Bu yıl Sinopale adıyla anılan Sinop Bienali’nin üçüncüsü gerçekleştirildi. Yani Sinop, altı yıldır bu etkinlikle iç içe. Bundan birkaç yıl önce Sinopale üzerine T. Melih Görgün ve Mahir Namur ile sohbet ettiğimizde, bu etkinliğin neden Sinop’ta yapıldığını sormuştum. Bana uzunca Sinop’tan bahsetmiş olmalarına rağmen, T. Melih Görgün’ün yanıtı başladığı “Çünkü Sinoplu’yum” cümlesi aklımda kalmış. Bu da çok anlamsız bir gerekçe değil, ancak geçtiğimiz hafta ilk yılından beri çok merak ettiğim bu etkinliği gidip görmem mümkün olunca, Sinopale’nin neden Sinop’ta yapılmakta olduğunu anlama fırsatı bulmuş oldum. Sergiye, organize ediliş biçimine, etkinliklere tanık oldukça da, T. Melih Görgün’ün “Çünkü Sinoplu’yum” sözünü takip eden ve zihnimin daha arka planlarında kalmış olan sözlerini tek tek hatırladım.

İlk karşılaşma izlenimi açısından Sinop, kentsel anlamda benim için oldukça olumlu bir sürpriz niteliğindiydi. Yaya geçitlerinde durup yayaya yol veren araçlar, sıcağdan bunalıp açılıp saçılanları kimsenin göz ucuyla bile bakıp rahatsız etmemesi, Türkiye’nin birçok şehrinde, özellikle de İstanbul’da tanık olduğumuz durumun aksine, herkesin birbirine olabildiğince saygılı, hoşgörülü, güler yüzlü yaklaşımı... Örneğin, buranın ülkenin trafik ışıkları olmayan tek şehri olduğunu bilmiyordum.

Bu ilk izlenimin ardından Sinopale kapsamında gönüllü olarak ve canla başla etkinliklerin en iyi şekilde gerçekleşmesi için çalışan onlarca genç, esnaf, iş adamları ve belediyeden, halktan kimselerle karşılaşmak, onların bienale bu kadar angaje olmalarına tanık olmak ikinci güzel sürprizdi. Bu iş gerçekten de, T. Melih Görgün’ün bahsettiği gibi, imece usulüyle yürüyordu. Aksilikler olmuyor mu? Tabi ki oluyor. Bu da sürecin bir parçası.

Bienal’in içinde kurulduğu sosyal çerçeve ve kültürel yapıyla karşılaşmak, bahsettiğim gibi, olumlu bir sürprizdi; bu altyapıya halihazırda sahip olmanın, bu kentte böyle bir etkinliğin düzenlenmesini nasıl olası ve sürdürülebilir kıldığına tanık olmak. Ancak benim için daha etkileyici olan, Cezaevi, Sanatları Çarşısı, İl Halk Kütüphanesi, Lonca Kapısı, Ülgen Tekne Modelleri gibi şehrin tarihi dokusunu oluşturan mekanların Bienal mekanı olacak altyapıyı oluşturmalarıydı. Zamanında Devlet Giray, Sabahattin Ali, Refik Halit Karay, Mustafa Suphi, Ahmet Bedevi Kuran, Ruhi Su, Burhan Felek, Zekeriya Sertel ve Nazım Hikmet gibi isimlerin yattığı Sinop Cezaevi’nin hiçbir restorasyon görmeyen bir sergi mekanına dönüşmesi, henüz içine işler girmeden bile sergiyi kuvvetli hale getiriyor.

Birinci Sinop Bienali’nden beri sürdürülen en önemli özellikse, sanatçıların gelip halkla iç içe çalışması. Bu etkileşim bir yandan sanatçı için unutulmaz bir deneyim olurken, bir yandan da kent halkı için bir sonrakini iple çektikleri ve git gide daha çok katılmak istedikleri bir etkinliğe dönüşüyor. Yapılan etkinliklerin en büyük hedef kitesiyse çocuklar. Çocuklar hem

işlerin üretim sürecine tanık oluyor, hatta bilfiil içinde yer alıyor, hem de düzenlenen etkinliklerle sanatsal görü ve becerilerini en güncel anlamda etkin kılma şansı buluyorlar.

Halihazırda Sinop’ta bulunmam ve yıllarca çocuklarla çalışmış olmam nedeniyle burada bulunduğum sürede çocuklara yönelik bir Bienal gezisi düzenledik. Aşağı yukarı bir saat sürmesi planlanan gezide sadece serginin ana mekanı olan Sinop Tarihi Cezaevi’nin Çocuk İslahevi bölümünü ele almaya karar verdik. Çocukların yaşları 4-12 arasında değişiyordu. Mekanın çok büyük olmaması bakımından içten içe bu gezinin 20 dakikayı geçmeyeceğini düşünmüş olsam da gezimiz iki saati buldu. Bunun nedeni, çocukların gösterdiği ilgi ve yaptıkları sofistike yorumlardı. İlk karşılaştığımız iş, cezaevi pencereleri üzerinde Georg Klein tarafından ayna ve ses kayıtları kullanılarak üretilen Aynaşarkıları adındaki yerleştirmeydi. Bu yerleştirmede sanatçı, Çocuk İslahevi’nin pencerelerini aynalarla kaplayarak üzerinden kenti yansıtır, içeriği görünmez hale getiriyor ve Sinoplu çocuklara söylediği şarkıları tahrif ederek bu pencerelerden dışarı yansıtıyordu. Şarkılardan biri, sözlerini Sabahattin Ali’nin Sinop Cezaevi’nde kalmış olduğu sıralarda yazdığı Aldırma Gönül parçasıydı. Bu işi yine Sinoplu çocuklar ve onların

yorumları eşliğinde inceleme fırsatını bulmak benim için unutulmaz bir deneyim oldu.

Çocukların eserlere gösterdiği ilgi sadece sanatsal yorumlarla sınırlı kalmıyordu. Onlar bu işlerle çok ilgilidiler çünkü işlerin içinde kendileri, akrabaları, arkadaşları ya da yolda görmeye alışık oldukları yüzler vardı. Girince gördüğümüz ilk işlerden Jelena Vasiljev'in Bir Sözcük Gönder Ayı Baba isimli video ve fotoğraf yerleştirmesi şehrin çeşitli yerlerinde hazırlanmış mizansenlerde farklı yaşlarda kardeş çiftleri veya gruplarını birbirini kucaklar, boğazlar ya da benzeri duygusal görüntülerde bir araya getiriyordu. Çocuklarla bu işleri yorumlarken, bir yandan aralarındaki ilişkiler üzerine konuşuyorduk, bir yandan da "Bu benim amcam", "Bu bizim komşumuz" gibi sesler yükseliyordu. Serginin çeşitli yerlerine yayılmış olan Sitki Kösemen'in Ağustos 2010 adlı fotoğraf dizisinde de durum aynıydı. "Burası Karakum Plajı'nın orda!", "Burası bizim evin arkası!" gibi bağrışmalar fotoğrafları capcanlı bir hale getiriyordu. Aralarından birinin Sitki Kösemen'in bir plajda çekilmiş olan fotoğrafı için "Hah, bu şişman kadını tanıyorum ben, fotoğrafının çekildiğini bilse denize kaçardı, kesin gizli çekilmiş bu fotoğraf," yorumu zihnime kazındı. Yine Sitki Kösemen'in bir boş

arsa önündeki inek fotoğrafını görüp hep bir ağızdan fotoğraftaki mekanın neresi olduğunu söylediklerinde iyice şaşırmıştım. Benim için boş bir arsaydı ve her yer olabilirdi, ama onlar hiçbir ipucu olmaksızın gördükleri yeri tanıyorlardı, çünkü burası onların şehriydi. Bu sayede de baktıkları imaj onları sıkımsıyor, dakikalarca üzerinde konuşabiliyorlardı.

Daniele Pezzi'nin Avustralya çöllerinde görüntülediği Yaya Bir Adam Adam Değildir adlı video ve fotoğraf yerleştirmesi muhtemelen Sinop'ta üretilmediğinden çok ilgilerini çekmedi. Gördüğümüz videodaki yanan orman görüntüleri üzerine, "Bu kadar saçma bir iş için bir sürü vakit harcamış, bizim de vaktimizi harcıyor, koca orman yakılır mı," yorumu yine hatırimda en çok kalanlardan.

Kimi iş üzerine hiç yorum yapamadık, hiçbir şey anlamadığımızı itiraf ettik. Bu durumda çocuklardan biri, işlerin yanında hazır bulunan metni okudu. Okumalardaki acıcılık ve ustalık çok etkileyiciydi. Yıllarca İstanbul'da çocuklarla çalışmış birisi olarak belli ki en azından aile içi eğitimin çok daha ileri olduğu bir kentteydim. Çoğu yorum beni ya çok güldürdü, ya çok şaşırttı ve her biri hayran bıraktı. Benim için en etkileyici olansa Els vanden Meersch'in

terkedilmiş Kürt köylerini görüntüleyerek hazırladığı yüzlerce fotoğraftan oluşan yerleştirmesindeki fotoğrafları uzun uzun incelerken gelen yorumlardı. İlk söylenen tabi ki "Burası Sinop değil" oldu. Sonrasında bu köylerin neden terk edilmiş olabileceği üzerine tek tek tahmin yürüttüler. "Fakirlik olabilir", "Savaş olabilir" gibi yorumlar yapılırken, aralarından birisi "Burada bir petrol kuyusu var, bence burayı terk etmeleri bu petrol kuyusuyla ilişkili olabilir," yorumunu yapıverdi.

İki saat süren bu geziyle Sinop Tarihi Cezaevi'ni ve Gizli Anılar, Kayıp İzler başlıklı Üçüncü Sinop Bienali'nin ana mekanını Sinoplu bir grup çocuğun gözünden izlemiş olmak, Sinop'u görmüş ve Bienal için verilen çabaya tanık olmuş olmak, beni şimdiden bir sonraki Bienal ve Türkiye'de yapılmakta olan tüm benzeri etkinlikler açısından heyecanlandırıyor ●

BIENALE VİZÖRDEN BAKAN ADAM

Bienali izleyen bir vizör

Yalçın Kesen

Fotoğraf makinası büyümlü bir makinedir. Fotoğraf makinasını gözünüze dayadığınızda bir üçüncü kişilik olursunuz. Orada olmayan adam oluverirsiniz. Küçük bir delikten dünyayı izlemeye başlarsınız. Kocaman hayat küçük bir sahne olur sizin için. İşin güzel tarafı istediğiniz oyunu kendiniz seçersiniz. Vizörü çevirdiğiniz yer sizin izlemek istediğiniz bir tiyatro sahnesine dönüşür. Ben sahneye "Sinopale"yi koydum.

Sinop'ta daha önce 4 yıl yaşadım, ve şanslıyım ki bu yıllar içinde bienalin birinci ve ikincisini izleme şansı buldum. Birincisinde herkes ne olduğunu nasıl olduğunu tam olarak bilmiyordu ancak ikincisinde iyi bir "şey" olduğunu Sinop'ta yaşayan insanlar anladı; 'Ben ne yapabilirim' diye düşünmeye başladık. Sinopale, Sinop'u düşünen bir "şey"di.

Şehir birazcık küsmüştü tüm dünyaya, bu küsmüşlüğüne üzerinden atmak istiyordu. Sinopale buna yardım eden bir "şey" oldu. İyi de oldu.

Şehirde yaşayan biri olarak ben de yapabildiğim en iyi şeyi yapmak istedim. Birincisi balık tutmak - ama onunla sadece bir iki kişinin karnını doyurabilirim, ikincisi fotoğraf çekmek.

Bunun için uzun ve zahmetli bir yolculuğa giriştim. "Polyana" gülümsemesiyle Sinop'un bir sahilinde otururken ve Sinop'la konuşurken mahcup olmayacağım. Sinop için ve Sinopale için ben de bir şeyler yapmaya çalıştım, diyeceğim. Paranın devleştiği günümüzde yaptığım mantıksızca bir şey belki, ama ben denizi izlerken artık mutluyum. Önemli olan da bu.

Sinopale bana zaten çok şey verdi.

Mesela Anne Metzen'in sunduğu iş ile aslında ne çok şeyi es geçtiğimi gördüm. İki kulağı olan insanın iki defa dinlemesi gerektiğini anladım. Bilginin nereden ve nasıl toplandığının önemini ve gerçekliğin kime göre olduğunu da düşünmeye başladım. Kısacası düşündükçe anlamaya ve anladıkça düşünmeye başlıyorsunuz. Fotoğrafını çekmem gereken gerçekliğin ne olduğu sorusuna cevap beklerken, yeni sorularla algıladığım dünyanın sınırlarını zorlamaya başladım. Ne çok şey olmuş. Bu kadar çok "şey" bu bienalde olduysa kim bilir iki sene sonra neler olacak? İşin yoksa otur bekle.

Sıtkı Kösemen'in çektiği fotoğrafları izleyen küçük çocukların konuşmalarını unutmak mümkün değil : Buradaki çitler inek için mi var, yoksa arkasındaki mısırlar için mi var? Gülmeyen insanların fotoğrafları neden çekilir: ki? Fotoğraflara şu an bakmıyoruz ama hâlâ o fotoğrafları düşünüyoruz.

Fotoğraf makinasının yardımıyla izleyici tarafında olmanın verdiği o muhteşem hazla birlikte izleme eylemini iki defa yaşıyorsunuz. Bir sıradan ben, bir fotoğrafçı; iki bienal varmış gibi. İşleri ve performansları izlemek ve izleyenleri izlemek. İzleyenleri izlerken paylaşmanın internette bir tuş olmadığını öğreniyorsunuz. Siz dünyanın en iyi pastasını yapıyor olsanız da onu tadan birileri olmadıkça bunun ne önemi var ki? Bienal'in anlamı da tam buralarda "gizli" sanki. Yapılmış yemekleri (kimi zaman yemekleri de hep birlikte

hazırlamak) hep birlikte tatmak ve herkeste uyanan hisleri oturup konuşmak.

Yüzyıl sonrasına kalabilecek fotoğraftaki o sözle anlatılamaz parçacık (individuum ineffable) nedir? Nedir Avedon'un fotoğraflarına dönüp dönüp bakmamızı sağlayan şey? Fotoğrafçının başarısı olduğu kesin, ancak bunu nasıl sağlamıştır? Bunu çözmek o kadar basit olsaydı, Avedon'un fotoğraflarını çözümlediğini söyleyen bir akademisyenin ondan daha iyilerini yapmış olması gerekmez miydi? Galiba Barthes bunu çok iyi söylemiş zamanında; "Fotoğraf görmemize izin verdiğini söyleyemez." Zaten fotoğraf eleştirmenlerinin ya da fotoğraf üzerine düşünenlerin sayılarının azlığı da buradan geliyor (herhalde). Anlatılamaz bir görüntüyü anlatmak ya da üzerine konuşmak. Sobada eli yanmamış birine bunun acısını nasıl anlatabilirsiniz? Sinop'a gelmeyen ve Mali Weil Projesi'nin tarif edilemez modern dans performansı "Herkent Sinop"u izlemeden nasıl bir görüşünüz olabilir ki? Yüzyıl sonrasına kalmayı başaracak fotoğrafları oluşturmak için sobada eliniz yanmalı. Sinopale için Sinop'a gelmelisiniz, Sinop için de Sinopale'yi izlemelisiniz.

Uzun lafın kısası, bienal iyi bir "şey", Sinopale ise çok iyi bir "şey". Şehirle sanat iç içe girmiş durumda. Ayrılması zor, ve ayrılmaması iyi bir "şey" ●

"Polyanna" gülümsemesiyle Sinop'un bir sahilinde otururken ve Sinop'la konuşurken mahcup olmayacağım. Sinop için ve Sinopale için ben de bir şeyler yapmaya çalıştım, diyeceğim.

“Her kent: Sinop” Performansı ile Mali Weil

T. Melih Görgün

Mali Weil'in Sinopale 3 için gerçekleştirdiği Her kent: Sinop (Everyville: Sinop) adlı performans bu yıl ilk defa etkinlikler için kullanılan Sinop şehir merkezi girişindeki Lonca Kapısı'nda gerçekleştirildi.

Her kent: Sinop kente ait bilgiyi yeniden ele almayı öneriyor. Bildiğimiz Sinop'un ötesindeki Sinop'un yeniden yazılan hikayesinde insan ilişkileri, onların farkında olmadıkları kendi yaşamlarına ait anlar, şehrin hayat damarı ve belleğindeki en önemli parça olan denizin hikayesi, farklı elemanların kullanıldığı “in situ” (yerinde yapılan) bir çalışma olarak Sinopale 3 performans programı içinde yer aldı. Lorenzo Facchinelli ve Mara Ferrieri'nin kurduğu Mali Weil İtalya'da deneysel sahne çalışmaları alanında gösteriler hazırlayan çok genç bir grup. Uluslararası çalışmalara öncelik veren Mali Weil özellikle farklı ülkelerden sanatçılarla ortak çalışmalar yapmaya özen gösteriyor.

Silvia Franzoni, Fabio Dalceri, Alessandra Bordino'dan oluşan Mali Weil, Sinopale 3 için Türkiye'den Can Bora ile birlikte sahne aldı.

Her kent: Sinop projesi dünyada farklı kentler için yeniden ele alınacak şekilde hazırlanırken, ilk kentin Sinop olması da projeyi bizim açımızdan önemli kılıyor. Sinopale artık uluslararası projelerde kendi adına yeni projeler geliştirilen bir kent olmuştur.

Lorenzo Facchinelli: “Yapmak istediğimiz ana olay Sinop’a dans, fotoğraf, müzik ve sözlerle geri bildirimde bulunmaktı. Bu yüzden on gün Sinoplular’la zaman geçirdik. Dans Sinop’un hikayesini anlatıyor; her bir hareket şehirle ilgili hissettiklerimizi açıklıyor.

Müzik şehrin içinden gelen seslerle hazırlandı. Su, efsaneler, deniz gibi şeyleri kullandık. Balıkçı, şehrin hikayelerini yakalamak için kullandığımız bir metafordu. Tanıştığımız insanlar birbirleriyle bağlantılıydılar. Onların bize anlattıklarını, söyledikleri haliyle kullandık ve farkettiler ki hepsi bir şeyler saklıyor. Biz de bunu kullandık ve insanların Sinop’u bizim gözümüzden görmelerini istedik.”

Lonca Kapısı içindeki farklı alanları sahneleme için kullanan Mali Weil ilk defa Sinop’ta bir sahne eserinin eşzamanlı olarak değişik mekanlarda izlenebileceğine dair bir öneriyi sunmak ve hayata geçirmekle de farklı bir şeye imza atmış oldu ●

T. MELİH GÖRGÜN ile Bienal Hakkında Söyleşi

Funda Oruç

T. MELİH GÖRGÜN

Sinopale'nin kurucusu ve sanat yönetmeni, sanatçı, küratör, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'nde profesör. 1962 yılında Sinop'ta doğdu. İstanbul'da yaşıyor ve çalışıyor.

? Size sıkça sorulan sorulardan birini ben de sormak istiyorum, bienal için neden Sinop'u seçtiniz?

T. MELİH GÖRGÜN: Sinop neredeyse tüm yaşantımı geçirdiğim, dünyanın en özel köşelerinden biri. İlk bakışta asla farkedemeyeceğiniz gizli yönleri olan ve her defasında yeni bir şeyler keşfedebileceğiniz bir yer arıyorsanız Sinop buna uygun bir yaşam alanıdır. 48 yaşındayım ve Sinop'un hâlâ görmediğim yönleriyle karşılaşmaktan, sürprizlerinden büyük keyif alıyorum. Sinop gerek tarihsel süreçteki bağımsız duruşu, muhalif ve hatta özel söylemiyle birçok bilgi barındıran, gerekse sizin ona katacaklarınızla öteki yeniyi bulan bir kenttir. Kültür değerleri açısından Anadolu kentlerine pek benzemez. İşte bütün sıkıntısı da bundandır; aynı olmayı reddeder.

Sinop özgür ruhunu ve binlerce yıldır üstlendiği estetik merkezi olma durumunu yaşayanlarla da paylaşır. Burada yaşayanlar da büyük çoğunlukla tarihin belleğinde kalanlar gibi güzel olanın peşindedir. Ancak buradaki güzel, ideal bir güzellikten ziyade "estetik olma" durumuna gönderme yapar.

? Bu yıl Sinopale'nin üçüncüsünü düzenlediniz, 2006'dan bu yana gözlemleriniz nelerdir? Olumlu ya da olumsuz ne tür değişiklikler, gelişmeler oldu?

T.M.G: Sinopale 2005 yılında bir fikir olarak ortaya konulduğunda kent bağlamında alternatif ve gerekli bir girişime imza attığımız farkındaydık. Sinop'a davet ettiğimiz kişiler, kültür adamları, sanatçılar, tasarımcılar Sinop'ta yapılacak bu uluslararası etkinliğin geleceğe neler önereceğini de düşündüler. Ancak sürdürülebilirlik bağlamında bir zorlukla karşılaşılması için de kentlilerin katılımının önemini vurguladılar. Bu da ancak sanatın

üretim sürecinde işbirliklerinin sağlanmasıyla mümkün olabilecekti.

İşte Sinopale'nin olmazsa olmaz koşulları böylece ortaya konuldu. Yerel kalkınmanın sağlanmasına yönelik olarak, kültür ve sanat bağlamında yerel ve uluslararası işbirliği amacı Sinopale'de hayata geçirilecekti. Nitekim bunda başarılı olduğumuzu düşünüyorum. Avrupa Kültür Derneği'nin Sinopale'nin organizasyonundaki katkıları da tamamıyla bu söylemi gerçekleştirme yönünde olmaktadır. Kurucularımızdan Sayın Beral Madra'nın da tüm konuşmalarında vurguladığı budur, ortak bir paylaşım üzerinden gidilmesidir. Sinopale 1, 2006 yılında ilk defa hayata geçirilirken yeni bir işbirliği modeliyle çalışma yapacağımız konusunda sanatçılarla görüşerek onların katkılarını rica ettik, "imece"ye katılmalarını rica ettik. Ve dünyanın önemli birçok sanatçısını ilk defa sanat etkinliği için kullanılacak tarihi Sinop Cezaevi ve Pervane Medresesi El Sanatları Çarşısı'nda yapıtlarıyla ağırladık. Burada üretilen yapıtları daha sonra dünyadaki önemli sanat etkinliklerinde "İlk versiyonu Sinopale'de sunulmuştur" ya da "Sinopale için üretilmiştir" ibaresiyle izledik. Bunlar geleceğe bıraktığımız izler açısından çok önemliydi.

Sinopale aynı zamanda uluslararası toplantılarda hem tarafımızdan anlatıldı hem de başka uzmanlar tarafından değerlendirilmek üzere ele alındı. Örneğin 2007 yılında Venedik Bienali paralel programı çerçevesinde yapılan "Continental Breakfast 2007" uluslararası toplantısında dünyanın birçok ülkesinden gelen sergi yapımcılarına, müze yöneticilerine Sinopale'yi anlattık. Kitap olarak da yayınlanmıştır (continental breakfast, outposts 2007 third cei venice forum for contemporary art curators).

Sinopale, 2008 yılının Mayıs ayında Hollanda'nın Amsterdam kentindeki dünyaca

ünlü Art PIE Çağdaş Sanat Fuarı'na davet edildi. Kendisine ayrılan sergileme alanında yine katılan sanatçılardan destek aldı. Toplam 700 (yedi yüz) TL bütçeyle hazırladığımız stand oldukça ilgi çekmekle kalmadı, sanatçı Monali Meher Sinopale'ye destek olmak için stand görevlisi olarak çalıştı. Monali Meher Amsterdam'da yaşayan dünyaca ünlü bir performans sanatçısıdır. Burada da görülebileceği gibi, sanatçılar her koşulda desteklerini sürdürmekteler. Bu fuar için yayınlanan 12 sayfalık kitapçık için yine özenle üzerinde durduğumuz gibi yerel bir değer in emeğini değerlendirmeye ve uluslararası ortama sunmayı seçtik ve Cem Gülenç'in hazırladığı fotoğrafları kullandık.

Aynı yıl Türkçe ve İngilizce olarak Sinopale 1 kitabı yayınlandı, 200 sayfalık renkli baskı olarak gerçekleştirilen bu kitap dünyada gerçekleştirilen benzeri diğer etkinliklerin arşivlerinde yer almak üzere aralarında Venedik Bienali (İtalya), Lyon Bienali (Fransa), Viyana Sanat Akademisi (Avusturya), Londra St. Martin School of Arts and Design (İngiltere), Malmö K3 Üniversitesi (İsveç), Centre Pompidou (Paris, Fransa), Akademie der Künste (Berlin, Almanya), HDLU Center (Zagreb, Hırvatistan) gibi birçok farklı ülkede yer alan dünyaca önemli sanat merkezlerinin bulunduğu 300'e yakın yere gönderilmiştir. 2008 yılında Sinopale 2'nin startını verdik ve farklı sanat alanlarından 40'a yakın sanatçının katılımıyla yine önemli bir sergi yaptık. Sinopale 2 kapsamında ilk defa olarak "Sinopale Çocuk" adlı çocuklara yönelik bir atölye programı gerçekleştirdik. İlk performans atölyeleri de o yıl yapıldı. Sinopale 2 bu atölyelerde Sinop için yazılan altı kısa oyunun ilk kez sergilendiği bir dönemdir. Yine sanatçılarımızın özverili çabaları ve Sinop halkının inanılmaz duyarlı yaklaşım ve katkılarıyla son derece önemli yapıtlar ortaya konuldu. Örneğin Adrien Tirtiaux'un "Göke'nin Batışı" adlı deniz içinde yaptığı performans ve filmi, Sinop tarihinden bir bilgiyi bize sundu ve bu çalışma daha sonra Viyana'da basılan kültür-sanat alanında önemli bir düşünce dergisinde tam boyutta afiş olarak basıldı, ve Sinopale'de yapıldığı belirtilerek dağıtıldı. Yine dünyaca ünlü kültür ve sanat adamları Sinopale 2'de yer aldılar. Örneğin Sinopale 2'deki davetli sergi yapımcılarımızdan biri olan Dr. Stephan Schmidt-Wulffen Viyana Sanat Akademisi Rektörü, önceki Hamburg Çağdaş Sanat Müzesi Baş Küratörü ve uluslararası bir sanat yazarıdır. Bu yıla ait yine 200 sayfalık renkli bir kitap bastık ve o da gerekli yerlere gönderilmeyi bekliyor.

Olumsuz olarak değerlendirebileceğimiz tek şey, Sinopale'ye zarar vermeye çalışan düzmece haberler. Fakat gerçeklik temeli olmayan bu haberleri pek de üzerinde durmadığımız münferit olaylar olarak görüyoruz.

Her geçen gün izleyen, katılan, merak eden, katkıda bulunanların sayısı arttığı için Sinopale'nin artık Sinop'un önemli projeler-

lerinden biri olduğunu tekrar etmeye gerek yok. Bu sivil katılımlı ortak akıl projesi kentsel olanın önerisini sunduğu ve takip ettiği için başarılı olmaktadır. Bakın 2009 yılında yeniden davetli olduğumuz 50. Venedik Bienali'nde Sinopale 3 için 30.000 el ilanı dağıttık. Kendi kişisel imkanlarımızla gittiğimiz Venedik'te bastırdığımız ilanların ardından 30.00 kişinin Sinop'a gelmesini hedeflemedik, sadece Sinop ve Sinopale'nin görünürlüğüne sağlamaya çalıştık ve bunu da başardık.

Artık Sinop ve Sinopale farklı bir şekilde bilinmekle kalmayıp, sanat üniversitelerinde tez olarak da ele alınmaya başlamıştır. Gerek ulusal, gerekse uluslararası basındaki haberler ne derece önemli bir işin başarıldığının

Bütün bu gelişmeler sadece 4 yıl içinde yapılmıştır. Sinoplular'ın katkı ve desteğiyle başarılı bu proje artık dönüşü olmayan bir yoldadır.

? Sinop'da üç bienalden sonra edindiğiniz tecrübelerle, Sinopale 4 için neler yapmayı planlıyorsunuz?

T.M.G: Sinopale uzun soluklu bir eğitim projesi olarak ele alınmalıdır ve zaman içinde gerekli olan parçalar bir araya gelecektir.

Bu yıl Sinopale'de yer alan sanatçılar Maria Papadimitriu, Ludwig Kittinger, Ronan Mc-Crea, Maria Ikonopoulou, Jelena Vasiljev, Gülsün Karamustafa, Tayfun Serttaş, Ferhat Özgür, Daniele Pezzi, Anne Metzen, Sıtkı Köse-

sanat projesine katıldığı Dr. Rıza Nur II Halk Kütüphanesi'nde gerçekleştirildi.

2 Mikrop, Çağın Kaya, Yeşim Endes, Umut Südüak, Esra Kulî'nin tasarımlarının yer aldığı Artcitizens' Shop (20 Günlük Tasarım Dükkanı) Ülgen Tekne Modelleri mekanında açıldı. Tasarım objeleri geleneksel tasarım dükkanında buluşmuş oldu.

Şehrin yerel kalkınmasının kültür ve sanat bağlamında ele alındığı uluslararası forum Sinop Karadeniz Yelken İhtisas Kulübü'nde Türkçe-İngilizce simültane çeviri yapılarak gerçekleştirildi.

Vaari Claffey (İrlanda), Dr. Rana Öztürk (İrlanda), Branko Franceshi (Hırvatistan) Dr. Vittorio Urbani (İtalya), Dr. Nike Baetzner (Almanya), Dr. Hande Sağlam (Avusturya) küratörlüğündeki sergiler sadece bir gösteri olmaktan öte, belleği yeniden sanat aracılığıyla ele almanın da önerilerini taşıyordu.

Sinopale 4 yine aynı çizgide gidecektir. Ayrıca Karadeniz'de Kültürel İşbirliği Merkezi oluşturmak üzere Avrupa Kültür Derneği öncülüğünde uzun yıllardır çalışıyoruz. Dünyaca önemli sanat ve kültür adamlarını çağırıyoruz. Ancak Sinop'ta kurulabilecek böyle bir merkezin bünyesinde deneyimli insanlara gerek var. Bu nedenle Sinopale 4 işte bu bölgesel kültürel işbirliğine yönelik bir öneriyle gelebilir. Önce Sinopale 3'ü bitirip eksi ve artılarını değerlendirmeliyiz ki sağlam bir Sinopale 4 yapabilelim.

Katkı ve desteği bulunan herkese teşekkür ederiz ●

göstergesidir. Uluslararasına yönelik hazırlanan Artcitizens.net web portalı aracılığıyla 50.000'i aşkın haber bülteni ulusal ve uluslararası adreslere gönderilmiştir.

Ayrıca www.sinopale.org adlı Sinopale websitesi de başarılı bir arşiv yapısı olarak hazırlanmıştır. Sinopale 1'den itibaren tüm bilgilerin yer verildiği portal aynı zamanda Sinopale yayınlarını elektronik ortamda okuma olanağı da sağlamaktadır.

men, Georg Klein, Joel Andrianomearisoa, Ayhan Enşici-Bahar Aksel, Işıl Eğrikavuk, Bea McMahon, Declan Clarke, Fiona Marron, Rhona Byrne, Sarah Pierce, Sean Lynch, Els vanden Meersch, Mali Weil, Hülya Karakaş, Renan Koen, Seyyit Saatçi, Masa Projesi, Engin Aksan Anısı'na Sesin İzi sergisi "Gizli Anılar, Kayıp İzler" temasında bir araya geldiler. Sergiler Sinop Tarihi Cezaevi'nin Çocuk İslahevi bölümünde ve bu yıl ilk defa bir şehir kütüphanesinin bu kadar kapsamlı bir

SEVGİYE ÇAĞRI

İlkin doğayı keşfettik,
Sevgiyi unutan yüreklerle biz
Darıldı bulutlar,
Yağmurlar bir başka yağar oldu.
Kararsız rüzgarlar gibi
Yolumuzu şaşırıp estik.
Vuruldu baltalar acımasızca,
Ardıcı, çamı, köknarı,
Bir avuç toprak için
Binlerce ormanı kestik...
Çöp doldurduk denizlere
Zehirler aktıttık variller dolusu
Küstürdük hamsiyi, barbunu, yunusu
Ne çabuk unutuverdik
"ÇERNOBİL KABUSUNU"
Öyle çirkin bir dayanışmaya girdi ki dünya
Dört elle sarıldık
Sevgisizlik tohumlarını
Dört bir yana saçmaya...

İnsanı, insanlığı bozduk kısacası,
Hep sözde kaldı dostluk, kardeşlik
Oysa sevgi dolu yüreklerde biz
Bir zamanlar geçerken KARDEŞTİK

Geç kalmış sayılmayız
Henüz var zaman,
Dönülse yine kârdır
Yaşanmış zararlardan.
Yitirilenler yetsin... YETER!
SEVGİYİ yitirmeyelim,
Açılsın gönül kapılarının kilidi
Sevgi sunalım doğaya, toprağa
SUYA
Ve de İNSANLIĞA...
Dönelim özlenen o güzel günlere,
Hep birlikte arıtalım yüreklerimizi
Adım adım yürüyelim sevgi dolu gün-
lere...
MERHABA DİYELİM...
MERHABA SEVGİYE!

Şirin Karakaş Özbilen
10 Mart 1990 Cumartesi
SINOP

Sinopale 3'ün Ardından

Funda Oruç

Bu yıl üçüncüsü düzenlenen Uluslararası Sinop Bienali ile kent yine yerli yabancı birçok sanatçıya ev sahipliği yaptı. 4 Ağustos'tan itibaren ön hazırlıkları ve atölye çalışmaları yapılan bienalin açılışı 14 Ağustos'ta gerçekleşti. 4 Eylül'de sergilerin kapanışıyla bu yılki bienal programı son bulacak.

Son yıllarda Türkiye'de çağdaş sanatın yaygınlaşması amacıyla gerçekleştirilen sanat etkinlikleri, festival ve bienallerde yadsınamayacak bir artış olduğu görülüyor. Çağdaş sanata katkı sağlayan uluslararası etkinliklerden biri olan Sinopale'yi diğer sanat etkinlikleri ve bienallerden farklı kılan belli başlı özelliklerden biri, sanılanın aksine çok küçük bir bütçeyle gerçekleştirilmesi. Dayanışma, yardımlaşma ve imce esasına dayanan "Helesa" kültürüne sahip bir şehir olan Sinop'ta, Sinopale de aynı yardımlaşma kültürüyle kotarılıyor. Sanatçı ve diğer misafirlerin ağırlanması için yeri geldiğinde yerel halk evini açıyor, teknik ihtiyaçlar olduğunda esnaf dükkanına buyur ediyor ve sanatçı asistanlığı, teknik destek için her biri farklı şehirlerden gelen gönüllü asistanlar ellerinden gelen yardımı sağlamaya çalışıyorlar. Yerel halk, esnaf, farklı şehirlerden gelen gönüllü çalışanlar, farklı ülkelerden gelen telif hakkı almayan sanatçılar; bu "gönüllüler bileşkesi"nin sonucunda, farklı kültür ve bilgi düzeyindeki insanların birbirine el uzatmasıyla "biz" e ait bir bienal meydana geliyor. Sinopale'yi diğer birçok çağdaş sanat etkinliğinden farklı kılan en önemli özelliği işte bu samimiyeti ve halkı kucaklayan yapısıdır.

Sinopale'nin bir başka özelliğiye, dışarıdan sadece hazır yapıtların gelmemesi, sanatçıların Sinop'a gelip şehri gezip, tarih, kültür, doğa ve dokusunu algıladıktan sonra, kendi yorumlarını katarak buraya has, kenti anlatan yapıtlar da ortaya koymalarıdır. Yapıtların burada üretilmesinin en büyük katkısı, hem yerel halkın hem de asistanların üretim sürecini birlikte yaşamalarının sonucunda, kültürler arası etkileşim ve bilgi alışverişinin en üst düzeyde yaşanmasıdır. Sanatçılar yerel kültüre ait bilgiler edinirken, yerel halk daha önce farketmedikleri bir pencereden çevrelerini bir kez daha izleme fırsatı buluyor. Asistanlara bir taraftan sosyo-kültürel konuları ve yaptıkları tercüme-lerle sanatçı ve halk arasında köprü görevi üstlenirken, diğer taraftan kendi gelişimlerine de katkı sağlayan bir süreç yaşıyorlar. Çalışmalar tamamlandıktan sonra sergileme sürecine gelindiğinde yine hayata dokunan, hayatın içinden kamusal mekanlar seçiliyor yapıtları sergilemek için. Cezaevi ve kütüphane gibi mekanlara sanat yapıtlarının yerleştirilmesi, sergi gezmek niyetinde olmayan birinin bile sanatla buluşmasına vesile oluyor böylelikle.

Her yerde olduğu gibi burada da halk çağdaş sanat yapıtlarına akıl sır erdiremiyor, saçma buluyor belki. Sanat hayatlarının dışında, uzağında kalan "yabancı" bir şey ya da keyfe keder, fazladan, anlamlandıramadıkları bir durum olabilir. Ancak bunun çok da önemi yok, çünkü anlamlandırmaktan önce "tanışık" olmaktır önemli olan. Bir durumu, bir kişiyi ya da bir nesneyi anlamak, yakınlık hissetmek için kendinle/kendine dair bir şeylerle ilişkilendirmek gerekir. "Öteki" olarak algılanan her şey dışarda kaldığı için algı dışına itilmeye mahkumdur. Sinopale, "öteki" olan sanatı "biz"den bir şey olarak Sinoplular'ın yaşam alanına dahil etme çabasında. Bugün bienal süresince hiçbir etkinliğe katılmayan herhangi biri dahi en azından burada "bienal" diye bir şey olduğunu biliyor ve "Ne demek bu?" diye soruyor. Yani algı alanına yeni bir kavram giriyor.

Sinopale'nin toplumsal katkı açısından en başarılı olduğu alansa "Sinopale Çocuk" oldu şüphesiz. Çocuklar önyargısız ve temiz bilinçleriyle yeniyi almaya, farklı şeyler öğrenmeye açık oldukları gibi, aynı zamanda da istekliler. Bugün çocuk atölyelerinde katılımcı olan çocuklar, sonraki Sinopale'lerde gönüllü asistan ya da sanatçı olacaklar belki de. En azından sanat etkinliklerini takip eden, sanata ilgi duyan bireyler olurlarsa, toplum ve kendi yaşamları adına büyük bir katkı olacaktır bu durum. Sinopale'nin sürekliliği korunduğu takdirde, kentin sosyal, kültürel ve ekonomik alanlardaki kazanımlarının da ciddi boyutlarda olacağı göz ardı edilmemelidir. Bu nedenle yerel yönetim başta olmak üzere, Sinop'ta yaşayan her birey Sinopale'nin ne olduğunu, ne yapmaya çalıştığını ve kente neler kazandırabileceğini bir kez daha düşünüp, daha fazla destek ve katılım sağlamaya çaba göstermelidir.

Bir aylık sürece video, enstalasyon, performans, fotoğraf, karikatür gibi sanatın farklı anlatım diller-

inden oluşan kapsamlı bir sergi, çocuk ve yetişkinlerin kişisel gelişimleri, sanatsal algıları, hayata dair farkındalıklarını artırmaları için düzenlenen farklı atölye çalışmaları, seminer ve forumlarla dolu dolu ve nitelikli bir etkinlik programı sığdıran Sinopale 3'te neler yapıldığına tekrar dönüp baktığımızda:

4 Ağustos'ta Bilim Sanat Merkezi'nde "Sinopale Çocuk Sanat Eğitimcileri Atölyesi" ile bienalin ilk etkinliği başladı. Sanat eğitimcilerine yönelik olan seminer niteliğindeki bu atölye çalışmasıyla eğitimcilere yeni bilgi ve yöntemler gösterilerek meslek alanlarında kendilerini geliştirmeleri için imkan sunuldu. Sonrasında da 9 Ağustos'ta "Sinopale Çocuk Atölyeleri" kapsamında, Sinoplu çocuklar için Sonja Böhlender Tanrısever liderliğindeki "Plastik Sanat Atölyesi" ve Renan Koen liderliğindeki "Müzikal Terapi Atölyesi" ile iki farklı atölye çalışması gerçekleştirildi. Aynı süreçte, farklı şehirlerden gönüllü olarak gelen asistanların yardımıyla yurtiçi ve yurtdışından 30'a yakın sanatçının sergi hazırlıkları da başlamıştı.

12 Ağustos'ta Medrese'de yapılan "Çağdaş Sanat Sohbetleri" kapsamında Branko Franceshi'nin "The Virtual Museum of the Avant Garde (Öncü Sanatın Sanal Müzesi)" sunumunu ertesi gün Beral Madra'nın yaptığı "Çağdaş Sanat Üzerine -1980-2010" sunumu takip etti. Aynı akşam Lonca Kapsi'nden başlayan "Çocukların Helesa Yürüyüşü" şehir merkezine doğru devam etti.

14 Ağustos'ta Çocuk İslahevi'nde sanatçı sergilerinin ilki ile Sinopale 3'ün açılışı gerçekleştirildi. Açılışlar Lonca Kapsi'ndeki Çocuk Atölyeleri Sergisi ve Ülgen Tekne Modelleri'ndeki Artcitizens' Shop: "20 Günlük Tasarım Dükkanı" ile devam etti. Bir sonraki gün ise Dr. Rıza Nur Halk Kütüphanesi'nde sanatçı sergilerinin ikincisinin açılışı yapıldı. Aynı gün öğleden sonra Yelken Kulübü'nde yapılan, "Sanat ve Kent Bağlamında Sivil Toplumun Erişim, Katılım ve Yükümlülüğü" konulu Sinopale Forum'da Sinop'un önemli sivil aktörleri, yerel yönetim temsilcileri ve kültür, sanat, kent tasarım alanlarında yurtiçi ve yurtdışından birçok katılımcıyla Sinop'un geleceği ele alındı.

16 Ağustos'ta Hülya Karakaş yönetiminde Sinoplu katılımcılarla tiyatro çalışmaları başladı. Aynı saatte Halk Eğitim Merkezi'nde "Başarı Psikolojisi Semineri" gerçekleştirildi.

17 Ağustos'ta Medrese'de Hande Sağlam Atölyesi "Sesler" ve aynı günün akşamında ise Barış Manço Parkı'nda yerel halkın büyük ilgi gösterdiği Ziya Azazi'nin "Derviş Arayışta" gösterisi sunuldu. 18-19 Ağustos'ta Ziya Azazi'nin Sinoplu katılımcılara yönelik gerçekleştirdiği "Dönme Aracılığıyla Beden Ekonomisi ve Farkındalık" atölye çalışmalarında yerel katılımcılar Azazi ile birlikte döndüler. Aynı tarihlerde küratör Işın Önel liderliğinde yapılan "Çocuklara Bienal Gezisi" ile Sinop'un geleceği olan çocukların sergiye gösterdikleri ilgi ve algı düzeyleri geleceğe güvenle bakmamızı sağladı. 19 Ağustos akşamı Azazi'nin Sinop Tarihi Cezaevi'nde sunduğu "Kor: Ateşin İçinde Tutsak" gösterisi yine coşkulu bir kalabalık eşliğinde yapıldı.

22 Ağustos akşamı Lonca Kapsi'nde Hülya Karakaş'ın yönettiği, Burcu Çoban'ın yönetmen yardımcılığını yaptığı, Sinoplu kadınlarınsa "oyunculuklarını konuşturdukları" "Kaybolmak" isimli tiyatro-performansı dakikalarca alkışlandı.

25 Ağustos akşamı yine Lonca Kapsi'nde beş İtalyan, bir Türk'den oluşan Mali Weil grubunun modern dans performansı ile Sinop'un kayıp izleri kalabalık bir izleyici grubuyla arandı ●

SİNOPALE 3'Ü DESTEKLEYENLER T.C. BAŞBAKANLIK TANITMA FONU, T.C. KÜLTÜR TURİZM BAKANLIĞI, T.C. SİNOP VALİLİĞİ, SİNOP BELEDİYESİ, AZMİ HAMZAOĞLU,İSVEÇ BAŞKONSOLOSLUĞU, HOLLANDA KRALLİYETİ İSTANBUL BAŞKONSOLOSLUĞU, YUNANİSTAN BAŞKONSOLOSLUĞU, AVUSTURYA KÜLTÜR OFİSİ, TÜRK HAVA YOLLARI, BM ÇAĞDAŞ SANAT MERKEZİ, SİNOP TİCARET VE SANAYİ ODASI, CHAMELEON, NUOVA ICONA, SİNOP ARKEOLOJİ MÜZESİ, DOKTOR RIZA NUR HALK KÜTÜPHANESİ SİNOP KENT KONSEYİ GENÇLİK MECLİSİ, PERFETTI, VAN MELLE, MASA PROJESİ, SİNOP GENÇ İŞADAMLARI DERNEĞİ, FINAL DERGİSİ DERSANESİ, DELPHİ, ATILIM, ANTİK OTEL, OTEL DİYOJEN, KUMSAL OTEL, AYIŞIĞI APART OTEL, ONURLAR KOLLEKTİF, ONURLAR MARİN, KIYI CAFE BAR, GARDEN GLASS, PARAGRAF BASIM SANAYİ A.Ş., YILMAZER MOBİLYA, HABER ATÖLYESİ, STEP BEYOND, SEÇKİN TİCARET, GELİŞİM MİMARLIK OFİSİ, REPUBLIC PUB, DIAGONAL, AVRUPA KOMİSYONU, BAŞBAKANLIK AVRUPA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERLİĞİ

SİNOPSİS YAYIN EKİBİ

Koordinatör: **Mahir Namur**

Editör ve Çevirmen: **Emel Abora**

Co-Editör: **Funda Oruç**

Tasarım Konsepti: **Umut Südüak**

Grafik Tasarım ve Sanat Yönetmeni: **Duygu Aksoy**

Grafik Uygulamalar: **M. Aytek Yıldırım**

Foto Muhabirleri: **Catriona Maciver, Yalçın Kesen,**

Yunus Ak

Son Okuma: **Emel Abora, Funda Oruç**

SİNOPALE

europist
istanbul
www.europist.net

AVRUPA
EUROPEAN
KÜLTÜR
CULTURAL
DERNEĞİ
ASSOCIATION

informal
görgün
network

Avrupa Kültür Derneği

Sinopale Organizasyon

Fenerli Ahmet Sk. Fener Ap. N: 12/1

Feneriyolu Kadıköy 34724 İstanbul, TR

T: + 90 216 338 333 26 - 338 26 50

F: + 90 216 338 37 06

www.europist.net

www.sinopale.org

akd@europist.net

Informal Gorgun Network

İncedayı Mh. Görgün Ap. N: 11/1

57000 Sinop, TR

T: + 90 368 261 83 75

Basım Yeri: **Şimal Ajans**

Matbaacılık, Sinop

T: + 90 368 260 59 59

AZMİ HAMZAOĞLU

